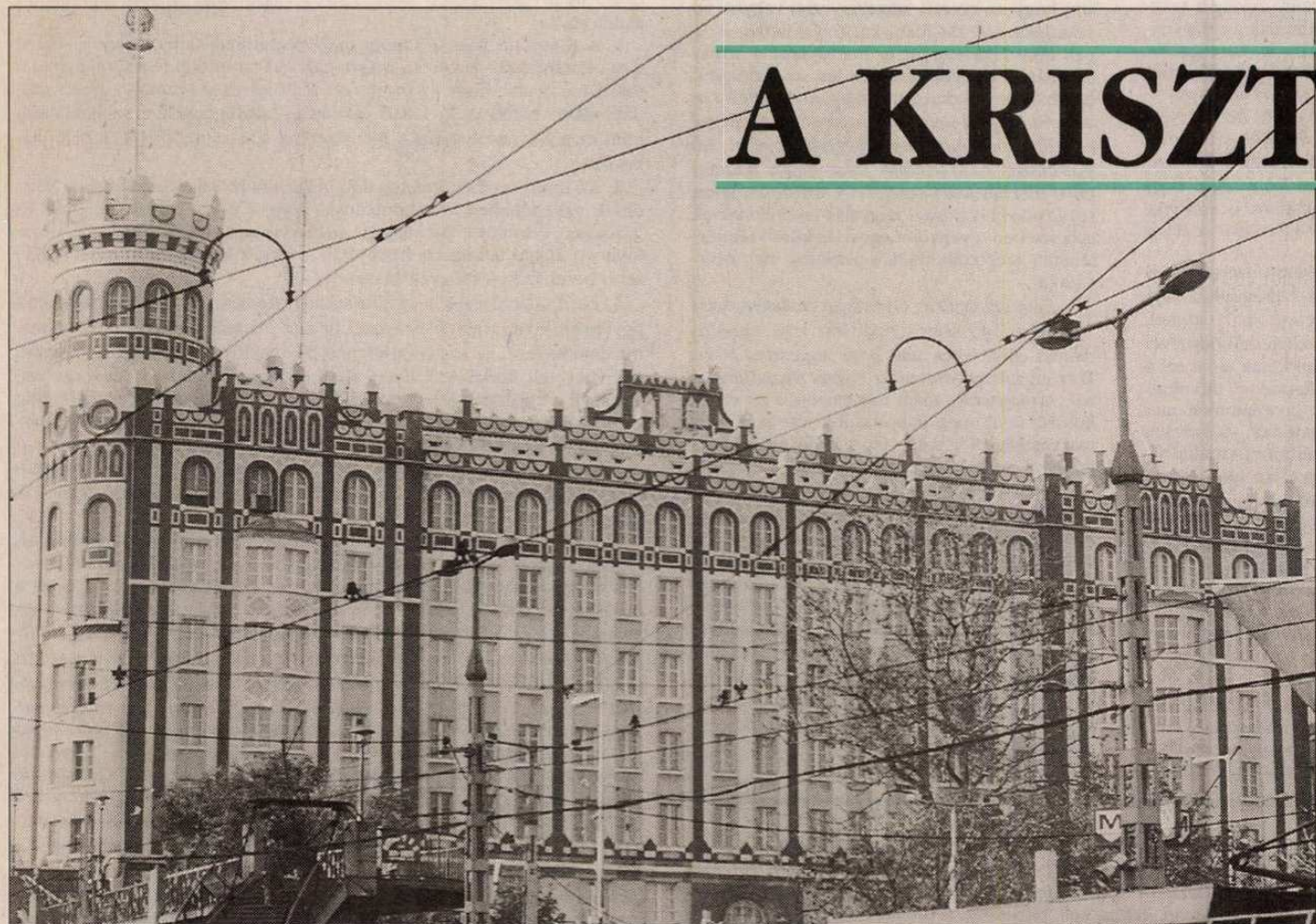

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁS SZAKSZERVEZET LAPJA

XLI. ÉVFOLYAM, 7-8. SZÁM • 1997. JÚLIUS-AUGUSZTUS

A KRISZTINA POSTA

Hatalmas várként uralkodik a Moskva tér fölött a Krisztina-posta, tisztességes nevén a 114. számú postahivatal. Van itt igazi vár is, de az viszonylag szelíden lejtő hátát mutatja a jobb sorsra érdemes térnek, ahol a Krisztina-posta az úr. Hatalmas, vörös-fehér tömbje egész lényével mintha azt bizonygatná: itt én vagyok a legerősebb.

A Moskva teret mintha félálmban teremtette volna a Jóisten. Egyik oldalán kis, földszintes házak kuporognak, még abból az időből, amikor itt kőbánya volt, és a szomszédos Városmajorig húzódtak az erdők. No azért, hogy a kisvárosi harmónia se legyen teljes, a földszintesek közé néhány háromemeletes is szorult. Odébb hivalkodó piros-sárga reklámjával egy McDonalds étterem hirdeti Amerika dicséretét, szomszédságában a Trombitás-kert Közép-Európáét, előttük pedig koldusok, utcai árusok, hajléktalanok és önmagukat áruló alkalmi munkások hada tesz tanúbizonyságot az osztályokra tagozódott társadalom létezéséről, szürrealizmusban elbeszélve.

Mindennapjainak ez a tér aligha nevezhető. Ha valaki pénzzel, levelével, csekljével, vagy ügyes-bajos dolgával a tér túloldaláról megcélozza a 114-est, kilenc sín páron kell átbukdácsolnia, és ha mindezt túlélte, akkor a tér közepén végighúzódo árus hadak akadályozzák meg abban, hogy postai kötelességeit teljesíthesse.

Mit mondana a ma építész a postapalotáról? A postapalota nagy. Nagyon nagy. Robosztus falak ölelik, külsejét örök életű terméskő lábazat fedi. 1923-ban, amikor Sándy Gyula papírra vetette terveit, még egy szerény kis tornyoskát is pottyantott a pauszra. Amilyen hengeres, pártázatos attikájú bástyát.

(Folytatás a 4. oldalon.)

MAGYAR JAVASLAT

IPTT-iroda Budapesten

TÜRÉSHATÁRON

A MI ÜDÜLŐINKET NE PRIVATIZÁLJÁK

Sokan beszélnek mostanság arról, hogy a Postás Szakszervezet úgymond túl sokat költ a külföldi utakra. Ennek egyik oka, hogy nem érzik a világon működő postás szakszervezetek együttműködésének jelentőségét. Lapunk hiányt pótol, amikor ezentúl rendszeresen beszámol arról, hogy a Postás Szakszervezet tisztségviselői és tagjai milyen külföldi utakon vettek részt, onnan milyen tapasztalatokkal érkeztek haza. Erre azért is szükség van, mert nemrégiben Prágában bebizonyosodott, hogy az utazásokra szánt pénz többszörösen megterül, legalábbis erkölcsiekben.

1997. június 26-27-én Prágában ülésezett az IPTT európai bizottsága. A magyar szakszervezetet Mundruczó Kornél képviselte. Napirenden szerepelt az – egy év óta – végzett bizottsági munka értékelése, s a Hágában 1996. július 1-jén megtartott Postás Szakszervezetek Európa-kongresszusa jegyzőkönyvének jóváhagyása. Kiemelt szerepet kapott a kétnapos értekezleten a postás nők helyzete, valamint az 1998. évi program jóváhagyása. Végül a bizottság egyhangúan javasolta a Világszövetség elnökének a Német Postás Szakszervezet elnökét, Kurt Van Harrent.

A tanácskozási megnyitóján a Világszövetség jelenlegi elnöke, Person úr, megerősítette a Hágában elfogadott magyar javaslatot, mely szerint szükséges a szövetségnek irodát nyitni Brüsszelben, hogy közvetlenebb kapcsolat alakuljon ki a szakmai bizottságokkal, nagyobb eséllyel kapjon egy-egy döntés-előkészítés során a jó értelemben vett személyes lobbizás, valamint hangsúlyozta, hogy a közép- és kelet-európai országokban is szükséges irodát nyitni, ha egységes Európát és azon belül egységes postás érdekvédelmi szervezetet akarunk építeni.

Mint azt Mundruczó Kornél elmondta, nagy meglepettetés volt, hogy a magyar javaslatot elfogadták. Ha az Európai Bizottság és a Mont-reali Világkongresszus ezt jóváhagyja, akkor azon kell fáradoznunk, hogy ezt az irodát az IPTT Budapesten nyissa meg. Ez megbecsülést ad Magyarországnak és tekintélyt a Postás Szakszervezetnek. A kétnapos ülésen Mundruczó Kornél konzultációt folytatott több nyugat-európai szakszervezeti vezetővel. Ennek eredményeképpen született meg egy kompromisszumos megállapodás a magyar és norvég postás szakszervezet között. Mivel a két szakszervezet tisztségviselői oktatási csere-programjának szerződése 1997. decemberével lejárt, újabb két évre kötötték szerződést. Ez továbbra is biztosítja a kiutazó magyar csoportoknak a repülőjegy árát és a teljes ellátást. Ez az út azonban nemcsak turisztikai programokat tartalmaz, hanem négy napon keresztül egész napos oktatást keretében ismerhetik meg a magyar postások a norvég szakszervezet munkáját, találkozhatnak az északi ország szakszervezeti tisztségviselőivel és tájékozódhatnak a nemzeti szövetség, az LO tevékenységéről. A szerződés szerint a magyarok évente hat tisztségviselőt, valamint egy tolmácsot küldhetnek. Az utazási és szállásköltséget norvég barátaink fedezik.

Ülést tartott május végén a Titkárok Országos Tanácsa. A fontos eseményen történekekről beszélgettünk a Postás Szakszervezet elnökével, Mundruczó Kornállal.

– Mit tart a legfontosabbnak az ülésen elhangzottakból?

– Nehéz lenne rangsorolni, hiszen a számvetés volt a célunk, annak értékelése, hogy mit, hogyan hajtottunk végre az 1995-ös Kongresszusunk határozataiból. Vannak örömdolgozatok, ugyan akkor akadnak gondok is szép számmal. Ebben a két esztendőben egyre nehezebbé vált a munkavállalók helyzete az egész országban, értelemszerűen a Postánál is, bizony nem könnyű megmondani, hogy a foglalkoztatás biztonsága, a reálkeresetek csökkenése, a Munka Törvénykönyve számunkra kedvezőtlen változásai, vagy belső gondjaink megoldásának keresése érdemel-e nagyobb hangsúlyt.

– Végyük sorra a problémákat.

– Egyike a szakszervezeti feladatoknak a munkahelyek megőrzésének támogatása, ösztönzése. A Posta vezetésével tartott jó kapcsolatunkra jellemző, hogy a piactársadalmi körülményekhez igazítandó szervezeti változások alakulásáról, a fejlesztési-, a berúzási tervekről, az üzletágak kialakításáról folyamatosan egyeztetünk véleményünket, és javaslataink többségét figyelembe vette a szakma vezetése. Már a Kongresszuson elmondtuk, hogy a szakszervezet is érdekelt a Posta korszerűsítésében, egyetértettünk az üzletági szervezéssel, azt azonban nem támogatjuk, hogy a jövedelmezőség fokozása veszélyeztesse a foglalkoztatást.

Egyes munkahelyek megmaradása nagymértékben függ attól, hogy a Posta megőrizheti-e piaci részesedését a pénzforgalmi szolgáltatá-

(Folytatás a 2. oldalon.)

Amióta nyugdíjba mentem, ha barátaimmal s volt munkatársaimmal találkozom, eszembe jutnak a régi emlékek. Mivel szeretek mesélni, s úgy gondolom, szívesen is hallgatnak, sokszor felelevenitem a múltat. Annál is inkább, mivel a mai postások sok mindent nem ismernek, nem ismerhetnek abból a világból, ami nekem átélt valóság.

Vajon mi történt a kulisszák mögött? Mit tudok a letűnt világról? Mivel sokféle tisztségem volt szakszervezeti éveim alatt: választott tisztségviselő, az apparátus alkalmazottja és közgazdász, akarva-akaratlanul résztvettem a Kv, az elnökség munkájában, számtalan vezérigazgatósági döntés előkészítésében, sokszor ezek előkészítője, vagy előadója voltam.

Ezekről sose beszéltem. De gondolom, mégse helyes, ha bizonyos dolgokról téves felfogás él a köztudatban. Mivel a Postás Dolgozó az utóbbi időben olvasottabb, jobb lett, gondolom, hogy olyan mindenkit érdeklő dolgokról mégiscsak beszélni kellene, ami sokakat irritál. A lap decemberi és januári számában meglepődve olvastam a postás üdülők esetleges privatizációjáról.

Szeretném – ha a visszaemlékezéseim révén –, minden olvasó helyes képet alakítana ki azokról az erőfeszítésekről, amelyeket a szakszervezet a vezérigazgatósággal karöltve tett azért, hogy üdülőink megmaradhassanak a postások tulajdonában. Vagyis azok élvezzék, akiknek épült, a saját pénzükből.

Márpedig – ahogy a Postás Dolgozóból értesültem – egyesek a mi üdülőinket privatizálni akarják. Felháborodottan hallottam erről. Ezért tárom fel a „kulisszatitkokat”, bár naplót sose vezettem, de az események és történések rögzíttek bennem. Hiába vagyok 19 esztendeje nyugdíjas, nem felejttem el hogyan kerültek a posta üdülői a szakszervezet tulajdonába, hogyan „védtük meg” a SZOT-tól, s hogyan alakult ki, hogy a beutalókat kizárólag a postások kapják.

Lássuk a helyzetet. Le kell szögezni, hogy az ún. „postás üdülők” sosem voltak postai tulajdonban, azok, létesítésüktől kezdve a postás dolgozók tulajdona volt. A M. Kir. Posta jóléti alapítványa alapszabályzata kimondta: „A M. Kir. Posta személyzetének jóléti alapítványa a postaszemélyzet hosszú éveken át összegyűjtött adományaiból létesült s azt jórésztben ma is önkéntesen felajánlott és havonként fizetett fillérjeiből tartja fenn.”

A két világháború közötti időben, a Horthy-Payer paktum értelmében a vasútnál, postánál, a földműveléssel foglalkozóknál nem volt szabad szakszervezeteket létrehozni. A postások ezért úgy alakították ki „érdekvédelmi” feladatjait, hogy általános, például

(Folytatás a 2. oldalon.)

NYÁR

Július

Tombol a nyár. A Nap fittyet hány a felhőkre, árnyéklécsőben járnak az utcára kényszerülők, aki csak teheti vízben, vagy vízparton van.

Két program között maradt két szabad órá, hol is tölteném, ha nem a Dunaparton.

„A rakodó part alsó kövén” ülök, figyelem a vizet, nézem ölelkező hullámain. Az aggodó költő szemével lesem a táncoló habokat, a Dunát én már sohasem tudom József Attila nélkül nézni.

Ülök a költő mellett, s még a fejemre ömlő sugárrözsönről is megelégedkezem. Napsugárnál hevesebb melegség égeti most a szívem: aggodás a jövőnk miatt.

Tudom, hogy be kell vallani a múltat, nehogy a letagadott idő torzszülöttjei telepedjenek életünkre, és azt is tudom, hogy ez a vallatás kevés a jövőnkhez.

„Közös dolgaink” rendezése nem merülhet ki múltunk gyónatásában.

...Éget a nyár. Megannyi vétek éget. Olyan jó lenne tisztára fűrdőnk a hús habokban.

Szitakötő vibrál a víz tükre fölött, időnként lecsap a hullámokra. Iszík. Oljta a szomját. Nem töpreng, nem magyarázkodik hanem gondoskodik a jövőjéről; júliusi remény!

Augusztus

A dinnyék hátát simogatja a Nap és a veteményes kert olyan, mint egy érett asszony. Tündökölnék még a fények, de már nem huncutok. Van bennük valami titokzatos megfontoltság.

Lehet napozni, lehet fürödni, a tó partján minden hely elkelt, tart még a nyár...

De tegnap elpirult egy rózsalevél, amikor ránéztem és egyre többször látom, hogy a lombok kontyába sárga szálak keverednek.

Az augusztusi öröm tomboló öröm, mégis óvatosabb a júliusnál. Semmihez sem ragaszkodik. Ő az elengedés művésze. Óvatosságát paradox módon épp nagyvonalúságával fejezi ki.

Az elengedés képessége bölcsességre utal.

Az ostoba kéz: ragaszkodik, gyűjtögető, kuporgató, azt képzeleli, hogy az az övé, amit megfoghat.

Az okos kéz: osztogató, pazarló, adakozó, mert hittel vallja, hogy az az övé, amit elenged.

...Mennyi felesleges energiát költünk arra, hogy „lássunk valakinek!” ahelyett, hogy példát vennénk az augusztusitól, ami semmit sem tartogat magának, hanem szétosztja kincseit.

Az augusztus: Jézus tanítványa, akit gyümölcsseiről ismerünk föl.

Enzsől Ellák

sok területén. Mivel ennek alapfeltétele a postaszolgálat számítógépesítése, az pedig együtt jár az igen széleskörű képzés, átképzés igényével, annak megszervezése, lebonyolítása megkülönböztetett figyelmet kíván az érdekvédelmi munkában is. Ezt külön indokolják a már bevezetett új szolgáltatásoknál szerzett kedvezőtlen tapasztalatok: a napi pénztárjelentés bevezetésére, a pénzbefizetéssel kapcsolatos változásokra például rövid főkészülési időt kaptak a dolgozók, késői, hiányos volt az előzetes tájékoztatás.

– A reálkeresetek csökkenése nem csak a postásokat érintette, s ahogyan a többi munkavállaló, a postások is megértették az ország nehez gazdasági helyzetéből eredő kényszerintézkedéseket. Egy dolog azonban a megértés, megint más dolog, hogy meddig lehet, kell elfogadnunk az életkörülmények romlását. Úgy tűnik, 1997-ben a béremelések mértéke ellensúlyozza az inflációt, óvatos előrelátással azonban úgy kötöttük meg az idei bérmegállapodást, hogy a második fél évben ismétellen visszatérünk a lehetséges jövedelmnövelő intézkedések kezdeményezésére, szorgalmazására. Vizsgálataink szerint érvényesítettük azt a kongresszusi határozatot, hogy ragaszkodjunk a minimálbérek nagyobb ütemű emeléséhez: a bérpolitikai intézkedések következetes ajánlásával sikerült valamelyest javítani az ügyfelekkel közvetlen kapcsolatban álló felvevők, kézbesítők jövedelmi helyzetén.

– Az előző témakörrel is összefügg a kis postákon dolgozók fizetett munkaidőjének csökkentése, illetve ezeknek a szolgálati helyeknek a vállalkozásba adása. Ezekben a munkahelyeken közelíti a száz százalékot a szerveztesség, így még nagyobb szakszervezetünk felelőssége a tagság érdekvédelméért. Nem előzmények nélküli a már megkezdett magánosítás, régen is voltak átalánydíjért dolgozó postamesterek, ma azonban jóval nehezebb körülmények között és magasabb költségek mellett lehet belevágni egy ilyen vállalkozásba. Eddig 55 kis posta jutott erre a sorsra, a folyta-

TÜRÉSHATÁRON

(Folytatás az 1. oldalról.)

tás elkerülhetetlen, de lassú lesz, ismereteink szerint egy-két éves kifutással. Szerencsére van annyi becsületük postásainknak, hogy rendre sikerrel pályáznak – a feltételek egyike a szak tudás – és mindenütt számíthatnak a részvénytársaság jelentős támogatására is. Ez a gazdasági megfontolások miatt hozott kényszerintézkedés számunkra azért különösen aggasztó, mert a szerződéses üzemelésbe kerülő hivatalokban a jelenlegi rendelkezések szerint az ott dolgozókra már nem érvényes a kollektív szerződés. Keressük annak a lehetőségét, hogy érdekvédelmüket a továbbiakban is elláthassuk: a szakmai felügyeletet ezután is a Posta gyakorolja.

Ha már szóba került a kollektív szerződés, el kell mondanom, hogy bár tagságunk a legutóbbi, „A postások közérzete ma” címmel, háromezer megkérdezett közreműködésével lebonyolított főlmérés szerint jónak tartja ezt a munkáltatóval kötött megállapodást, mi mégis készülünk a módosításra. Javaslatunkat már megküldtük a vezérigazgatónak, rövidesen megkezdhetjük az egyeztetést, a társadalmi vita lebonyolítása után pedig talán még ebben az esztendőben sor kerülhet egy új, reményeink szerint korszerűbb kollektív szerződés aláírására. Ezzel egyben valamelyest ellensúlyozni kívánjuk a Munka Törvénykönyve módosítása kapcsán már említett, a szakszervezetekre nézve különösen kedvezőtlen, egyebek között a tisztségviselők munkaidő kedvezményét érintő változásokat.

– Ami belső gondjainkat illeti, közismert az az időnként föllángoló méltatlan vita, amellyel érthetetlen okból magyarázkodásra kényszeríti egy-két szak- és tagtársunk az

amúgy is igen nehéz, fokozott felelősséggel terhelt munkát végző tisztségviselőket. Több, mint biba a zavarkelés akkor, amikor közösen, minden erővel és valamennyiünk érdekében arra kellene törekednünk, hogy visszaálljon szakszervezetünkben a régi egység, hiszen a lét igen nagy: munkahelyünk és létünk biztonsága.

– Áldatlan helyzet alakult ki a Postás Szakszervezet vagyona körül. Bár az már vitathatatlan, hogy az ágazati szakszervezeti vagyon 68 százaléka a PSZ-t illeti, két folyamatban lévő per teszi lehetővé a hozzájutást a bankszámlánkon lévő pénzhez és az üdülőink használatát. A korábban sokak által tisztelt Lázár András áll szemben tagságunkkal, eléggé el nem térhető magatartása egyebek mellett 600 gyermeket, 1000 felnőttet foszt meg a Balaton parti pihenés lehetőségétől. (A rövidesen sorra kerülő újabb bírósági tárgyalás eredményének ismeretében a vagyonmegosztás körüli rémtörténettel szeptemberben ismertetjük meg olvasóinkat.)

– És most lássuk az örvendés eredményeket...
– Ez a lista sajnos rövidebb lesz. Hosszadalmas előkészítés után 1996. augusztus 21-én száz taggal megalakult a Postás Nyugdíjpénztár. A taglétszám mára meghaladja a 23 ezret, hosszú távú megállapodásunk van a vezérigazgatósággal a tagdíj 60 százalékának átvállalásáról, amely százalékos arányban növekedik a béremelés mértékével. A lakáscélú támogatás 300 ezerrel 500 ezer forintra növekedett, ez év januárjától 42 rendelővel működik már a Posta önálló foglalkozás-egészségügyi bálózata. Erősödtek nemzetközi kapcsolataink, egyebek között komoly szerepet tölt be a Postás Szakszervezet az Európai Bizottságban. Részt veszünk a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége elnökségének, a Szövetségi Tanácsnak, az MSZOSZ bizottságainak, az Egészségbiztosítási Önkormányzat elnökségének munkájában is.

G. É.

CSODAVÁRÁS HELYETT

Hívó lélek ugyan nem vagyok, mégis állítom, hogy történnek még csodák napjainkban is. Szinte egyik napról a másikra érdekeink védelmezőjeként mutatkoztak be egyes ellenzéki pártok nagyhangú szónokai. Eddig ugyanők tele torokból szidták a „szakszervezeti lobbist”, mondván: azért nem jön rendbe az államháztartás, mert a kormány nem hajlandó újabb megszorító intézkedéseket hozni, túl sokat törődik az életszínvonnallal. Most pedig...

Megszólt például a kereszténydemokraták sokat vitatott legitimitású elnöke és nem kevesebbet állított, mint hogy pártja egyik fő feladatának tekinti az érdekvédelmet. Nem akart lemaradni tőle a parlamenti felszólalások közismert csúcstartója sem, aki – szokása szerint – újra ígért. Ezúttal a kisemberek, a dolgozók és a munkanélküliek érdekeinek megvédését. Szépén, de korántsem lassan kialakult a kórus ellenzéki körökben: fél szemmel a naptárra sandítva úgy erősítik a szociális demagógiát, ahogyan közelednek az új országgyűlés megválasztásának napjai.

Nehéz eldönteni, hogy melyik volt előbb: a tyúk vagy a tojás. Legálább ilyen fejtorést okozna, ha valaki megkísérelné kideríteni: vajon az ellenzéki szónokok hangoskodása ébresztette rá a kormányt, hogy tenne kell valamit, vagy – higgyük inkább így! – az adta az ötletet a jobb oldalnak, hogy végre szólamokból valósággá kezd válni a szocialista vezetésű kormány és a szakszervezetek együttműködése.

Vannak ugyan „saját” szakszervezetei némelyik ellenzéki pártoknak is, s azok néhanapján eddig is előrukkoltak követelésekkel, nem annyira a dolgozó emberek, mint sokkal inkább saját pártjaik (szerencsére ritkán sikerült) népszerűsítése érdekében.

Tulajdonképpen könnyű dolguk volt az utóbbi években. A baloldali kormány kénytelen-kelletlen olyan intézkedéseket hozott, amilyeneket általában jobboldali pártokból alakult kabinetek szoktak parlament elé terjeszteni. De a szükséges törvényt bont, s ha fáj is a derekunk a többszörsen összehúzott derekszíjról, el kell ismernünk, hogy az ország szekerét csak így lehetett kihúzni a kátyúból.

Lehet ugyan, hogy alkalmazhattak volna más, kevesebb gondot-bánatot okozó módszert is. Erről azonban a hozzáértők ráérnek majd akkor vitatkoznak, amikor az a bizonyos szekér már felfelé kaptat.

Mint ahogyan azon sem most kell rágódni, hogy kik és miért húzták-tolták bele a „szekert” abba a bizonyos kátyúba, amelyet hol gödörnek,

hol alagútnak címkezzünk, sajnos hosszú évek óta. Most azonban van rá esély, hogy végre kimásszunk belőle. De ne legyünk túlzottan optimisták: csak kimászásról és nem kirohanásról lehet szó.

Ehhez azonban vissza kell pillantanunk néhány évvel korábbra. A baloldali szakszervezetek, az MSZOSZ és mások (nemcsak azok elsőszámú vezetői) már az 1994-es országgyűlési választások után javasolták az akkor még új kormánynak, hogy működjön együtt a munkavállalók érdekvédelmi és érdekképviseleti szervezeteivel. Az együttműködési szerződés – legalábbis elméletileg – létrejött, de a kormány a továbbiakban vajmi keveset fogadott el abból, amit a szakszervezetek ajánlottak.

Most, vagy legalábbis a közeljövőben azonban tényleg javulni fog a szakszervezetek és a kormány közti viszony. Horn Gyula miniszterelnök erre határozott ígéretet tett, s mivel megszoktuk az utóbbi években, hogy amit ő elhatároz, azt tűzőn-vízen át véghez is viszi, bízhattunk abban, hogy nem lesz másképp most sem.

Ennek a javuló viszonynak kell hogy legyen kézzelfogható eredménye már a közeljövőben is. Medgyessy pénzügyminiszter május és június folyamán többször is megmondta, hogy mérsékelt javulásra számíthatunk, a munkából és a nyugdíjból élők reálkeresete most már - végre - emelkedni fog. Ami magyarul annyit jelent, hogy a bruttó fizetések és bérek százalékban is többel növekednek, mint az infláció.

A kezdetben ugyan némi hiba csúszott: az első jelentések szerint elsősorban a pénzügyi szférában tapasztalható ilyen (ki tudja mekkora) emelkedés. Márpedig köztudomású, hogy a bankokban eddig is az átlagnak sokszorosát fizették. Hamis képet ad, ha az ottani – nem túlzás: százszoros nagyságrendű – fizetésemeléseknek az inflációra gyakorolt kedvezőtlen hatását általánosítják, s a napi gondokkal küzdő, kiskeresetű embereknel találnák visszafogni a béreket, mondván: vigyázzunk, ne-hogy elszabaduljon az infláció.

Ilyenkor ajánlatos felfrissíteni a kormánytagok emlékezőtehetségét. Valamikor régen ők is, de szüleik biztosan, kétkezi vagy szellemi munkából – és nehezen – éltek. A szakszervezetek éppen az együttműködés jegyében erre is kell hogy emlékeztessék a kormányt. No meg arra is, hogy baloldaliként vagyis a dolgozó emberek pártjaként nyerték meg a választásokat.

Vagyis csodák mégiscsenek, maradjunk a valóságnál. A szakszervezetek és a kormány tényleges együttműködése meghozhatja, sőt meg is kell hogy hozza azt a bizonyos, régen várt kijutást a kátyúból, gödörből, alagútból – kinek melyik kifejezés tetszik. Bevallom: nekem egyik sem, legfőljből úgy, ha csak visszappillantva emlékszünk azokra.

Várkonyi Endre

A MI ÜDÜLŐINKET NE PRIVATIZÁLJÁK (Folytatás az 1. oldalról.)

Jóléti Alapítvány, Segélyező- és Nyugdíjpótló Egyesület, és különböző „kari” (pld.: Jogászok és Mérnökök Egyesülete, Postai Altisztek Egyesülete, stb.) egyesületeket hoztak létre. Ezekre azért kell ma felhívni a figyelmet, mert a postás üdülők üzemeltetése és tulajdonjoga ezekhez az egyesületekhez tartoztak. Így a Jóléti Alapítvány gondoskodott a balatonalmádi, a balatonfüredi, és a zirci gyermeküdülőről, míg a Nyugdíjpótló Egyesület a hévízi gyógyüdülőről.

Nem sorolom fel a felszabadulás után megalakult szakszervezeti szervezeteiket, hiszen ezek (ha nem is mindenkinek, de) mégis köztudott dolgok, mindenesetre azokban az időkben a legkisebb gondunk volt az üdülőkkel való törődés. Jóformán azt se tudtuk, hogy megvannak-e még a postás üdülők. Amikor végül minden postás érdekeket védő (természetesen felaprózott) szakszervezet egyesült, s megalakult a Postások Szakszervezete, minden volt ingó- és ingatlan vagyon a szakszervezet tulajdonába került. Így a postásüdülők is...

De... ekkor kezdődött el a birkózás a SZOT és a szakszervezet között. Fontos feladat volt (lett) az üdülőkkel és a szervezett üdültetés-sel való foglalkozás. Az üdülőjegyek elosztása szakszervezeti feladattá vált. Sajnos a SZOT kitalálta, hogy az üdülők üzemben tartása ke-

vesebb költséggel jár, ha bevezetik a nagyüzemi gazdálkodást. Létrejött az Üdülési Főigazgatóság és úgy határoztak, a szakszervezetek átadják az üdülőiket könyvjóváírással. Kikerültek üdülőink a saját tulajdonunkból. Hiába keltett felháborodást, és általános megütközést ez nálunk, de ugyan ki mert volna akkor Gáspár Sándorékkal vitatkozni? Mindenesetre annyit elértünk, hogy nem egyszerre vették el üdülőinket, hanem alkudozni lehetett egyes létesítmények átadásáról, vagy megtartásáról. Egy évig tartott ez a hercehurca, végül ugyan engedtünk, de azt kikötöttük, hogy a mi volt üdülőinknek a neve továbbra is Postás üdülő maradjhasson. A Főigazgatóság arról megfeledkezett (mi pedig bölcsen hallgattunk), hogy telekkönyvileg is át kellett volna írni az üdülőket. Így azok továbbra is megmaradtak saját tulajdonunkban. Az ún. „puha diktatúra” idején az ellenőrzést és az üzemeltetést a saját kezünkbe vettük át a SZOT-tól. Így üdülőink nem kerültek át egyetlen napra se idegen kezébe. Éves költségvetésünket maguk készítették, és hagyták jóvá. Ezen belül a szociális, beruházási- és felújítási keret felhasználásában csak a területi bizottság egyetértésével lehetett dönteni. Így egymás után épültek a szebbnél-szebb üdülők. Pontos nyilvántartásunk ugyan nincs, de biztosra veszem, hogy a területi szervek tulajdonában lévő üdülők ka-

pacitása jóval meghaladja a központi üdülőket.

Összegezésül újra fel kell hívni a privatizálni szándékozók figyelmét, hogy függetlenül attól, hogy központi, vagy területi szerv üzemeltetésében van egy-egy üdülő, az a két háború között, vagy a háború után mindig a postások pénzén épült. És lényeges rámutatni arra, hogy amikor a szociális beruházások lehetővé tették új üdülők építését, akkor a postás dolgozók bére, pénzbeli juttatása csökkent. A postás (és a Matáv) dolgozók joggal mondhatják magukénak a postás üdülőket. Amióta a rendszerváltás bekövetkezett, és tanúi vagyunk mohóságának, egyre megdöbbentőbb hírek kerülnek nyilvánosságra: az ezredesek benzint lopnak, a bankokban milliókat, milliárdokat osztanak szét jutalmakra. A pártok nem a nemzet gondjaival foglalkoznak, de egymást marják, és felmerül az emberekben, hogy a mai vadkapitalizmusból mikor lesz igazi demokrácia?

Szegényteljes dolgok ezek!

Egy azonban biztos. A postások (matáv-sok) becsületesek! S nem engedik, hogy az ő tulajdonukat valakik elorozzák, ahogyan ma divatosan mondják: „privatizálják”!

Aki ezt megkísérli, a postásokkal találja magát szemben!

Sütő István

Állásfoglalás

A Központi Üzemi Tanács 1997. június 12-i ülésén megtárgyalta a Magyar Posta Rt. 1997. évi üzleti tervét, az erről kapott tájékoztatást elfogadta. Ezzel kapcsolatban véleményét, valamint a tervvel szorosan össze nem függő egyéb kérdésekben álláspontját az alábbiak szerint alakította ki:

1. A Központi Üzemi Tanács megnyugtatónak tartja, hogy az üzleti terv előirányzatai nagyrészt visszaigazolják az eddigi teljesítményi adatokat. Ez arra utal, hogy az üzleti terv reálisan vette számba a posta gazdálkodását befolyásoló külső gazdasági körülményeket, szolgáltatásai iránt megnyilvánuló várható igénybevétel nagyságrendjét és a piaci hatásokat.

2. Az üzleti tervben megfogalmazott célkitűzések, szervezési intézkedések egyértelműen arra irányulnak, hogy a posta megőrizze piaci és gazdasági pozícióját, jövedelem- és nyereségtermelő képességét – számottevő állami támogatás hiányában – forrást teremtsen a legszükségesebb beruházások megvalósításához.

3. Ezen célkitűzések megvalósításánál természetesen nem hagyhatók figyelmen kívül a piaci környezet negatív hatásai, a költségek folyamatos emelkedése, az ezt ellensúlyozó bevételnövekedésnek határt szabó igénybevételi korlátok. Ezért a KÜT támogat minden olyan törekvést, amely új szolgáltatások bevezetésére irányulnak, valamint a hatékonyság növekedését célzó racionalizálási, szervezetkorszerűsítési intézkedéseket úgy, hogy azok egyensúlyban tartsák a társaság gazdaságának és a munkavállalóknak az érdekeit, azaz a nyereségelvárást, a pozitív eredmény biztosítása ne jelentsen elviselhetetlen terheket a munkavállalók számára.

4. A KÜT pozitívan értékeli, hogy még az üzleti terv véglegesítése, elfogadása előtt a társaság és az érdek-képviseletek megkötötték a lehetséges kompromisszum felső határát elérő bérmegállapodást azzal, hogy a társaság vezetése vállalta, hogy kezdeményezi az alaptőnővel a keresetnöveleési korlát feloldását a teljesítménynövekedés függvényében. Különösen figyelemre méltó, hogy az üzleti terv tartalmazza azt a KÜT és az érdekképviseletek részéről már korábban megfogalmazott ténnyel, hogy minőségi munkaerő megszerzése és megtartása a jelenleginél jobb megfizetéssel érhető el. Számszerűen bemutatja a postai átlagbérek nemzetgazdasági átlagtól való, tárcán belüli, a pénzügyi tevékenység és kiegészítő szolgáltatáságazathoz, valamint az elmúlt két évi és az ez évi várható inflációhoz viszonyított elmaradását, és ennek alapján megfogalmazza az átlagkereset tervezettnél nagyobb mértékű emelésének szükségességét.

5. Mindezek figyelembevételével a KÜT elfogadhatatlannak tartja a Magyar Posta Rt. munkaszervezetéhez nem tartozó érdekvédelmi szervezet, a Hírlapkereskedelmi Rt. szakszervezete titkárnak, a postás szakszervezet tisztségviselőjeként a Népszabadságban közzétett negatív minősítést a postai bérfejlesztésről.

Mivel nem a Magyar Posta Rt. munkavállalóit képviselő szakszervezet vezetője, a tárgyalások sorozatán keresztül elért bérmegállapodás megkötésében nem vett részt, ezért e megállapodás lebecsülése, valamint az általa pontatlanul közölt adatok félretájékoztatják, megtevesztik az újságolvasókat, postás dolgozókat, s a munkabéke felbomlásához vezethet.

Sértik a Magyar Posta Rt. szakszervezeti tisztségviselőit, a bérmegállapodást jóváhagyó testületét, akik megfelelő szakmai felkészültséggel, de a realitások talaján állva a posta működőképességét és a foglalkoztatási biztonságot is szem előtt tartva tárgyaltak és kötöttek megállapodást a keresetnövelés és alaptervezési mértékéről a társaság vezetésével. E tárgyalások nem zárultak le a mértéket további emelésének lehetőségéről, a teljesítmény- és hatékonyságnövekedés függvényében folytatódna.

Mindezek alapján a KÜT elhatározza magát a nyilatkozatot adó szakszervezeti vezetőtől és a nyilatkozat tartalmától.

6. Végezetül a KÜT igényt tart arra, hogy egyeztetett időpontban tájékoztatást kapjon az üzleti terv első fél éves és várható éves teljesítéséről, a létszámgazdálkodással összefüggésben az egyes területek (igazgatóságok) bér- és kereseti arányáról, különös tekintettel a kialakult különbségekre; a kisposták vállalkozásba adásának tapasztalatairól, jövőbeni elképzelésekről; a szervezetkorszerűsítés folyamatának jelenlegi állásáról, a tervezett konkrét intézkedésekről; a csomagüzem 1997. évben tervezett szinten felhasználható jöletti és szociális költségeinek nagyságrendjéről, arányairól; a költségmegosztást célzó számviteli kísérlet tapasztalatairól. Budapest, 1997. június 12.

Magyar Posta Rt. Központi Üzemi Tanácsa

JOGSEGÉLYSZOLGÁLAT

A munkaviszony fennállása alatt is megállapítható az öregségi nyugdíj

Az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek ítélte és 45/1996 (X. 22.) sz. határozatával megsemmisítette a Társadalombiztosítási törvény végrehajtására kiadott 89/1990 (V. 1.) MT: rendelet 266 § (1-3) rendelkezéseit, amelynek alapján a munkaviszonyban állóknak csak a munkaviszonyuk megszűnését követő naptól állapítható meg az öregségi nyugdíj.

Alkotmányellenesnek találta mert a rendelet alsóbb rendű jogszabály a Társadalombiztosítási törvényről, amelyhez képest szűkítette az öregségi nyugdíjhoz való jogosultság feltételeit, éspedig azért, mert a TB. törvény (T. 39. §) az öregségi nyugdíjra jogosultsághoz a nyugdíjleltorok betöltését és a szolgálati idő megszerzését határozza meg. Amennyiben ezen feltételekkel az igénylő rendelkezik, úgy a munkaviszony fennállása nem akadályozza az öregségi nyugdíj megállapításának.

Mondhatjuk tehát, hogy a munkaviszony és biztosítási jogviszony egymástól való függősége megszűnt, elvileg akár úgy is lehet a nyugdíjat kérni, hogy a munkáltatónak nincs tudomása róla. Természetesen ez a gyakorlatban nem megvalósítható, hiszen a munkáltatók feladata a nyugdíjazással kapcsolatban továbbra is megmarad, nekik kell szolgáltatni továbbra is a nyugdíj megállapításához szükséges jövedelmi adatokat, a szolgálati idő tartamát stb. Az öregségi nyugdíj folyósításával a további munkaviszonyban töltött idő a szolgálati időbe már nem számít bele, ugyanígy a kereset sem képez nyugdíjalapot.

Természetesen a nyugdíjasnak is érdekelt, hogy ezt a munkáltató tudomására hozza, mert a nyugdíjas munkavállalónak nem kell fizetni nyugdíj és egészségbiztosítási járulékat, csak az 1800 Ft egészségügyi hozzájárulást.

Igénybe vehet azonban minden olyan juttatást, szolgáltatást (pl. nyugdíjas bérlet, utazási kedvezmény stb.) amely a nyugdíjast megilleti.

Továbbra is fennmarad a választási jogosultsága arra, hogy a feltételek megléte ellenére sem kéri a nyugdíjának a megállapítását, és munkáltató sem mondhatja fel a munkaviszonyát nyugdíjazás miatt, amíg a teljes öregségi nyugdíjkorhatár el nem éri.

Továbbdolgozás esetén ösztönző nyugdíjpótléka lesz jogosult.

Szabóné dr. Lipszics Veronika

ÉSZNÉL KELL LENNI

Hatezres lélekszámú nagyközségben, Emődön vezeti a harmadosztályú középpestát *Nagné Édes Ottília*. Hosszú ideig a mezőkövesdi KSZB titkáráként foglalkozott 28 kisposta örömeivel, gondjaival, aztán jött egy átszervezés, a körzethatáron lévő település átsorolódott Miskolchoz. Az új helyzetben bonyolult lett volna fönntartani a régi kapcsolatot, továbbadta hát ezt a stafétabotot, s a szakszervezeti munkát az üzemi tanácsban folytatja. És persze „otthon” is: az emödi hivatalban százszázalékos a szervezettség.

– *Ha új munkatársként találkozna velem, hogyan, mivel venne rá, hogy belépjek a szakszervezetbe?*

– Azt hiszem, azzal kezdeném, hogy gondolja meg, milyen jó dolog *találkozni valóval*. Fontos a munkahelyi közösség is, de a szakszervezet több annál. Kicsit a családi kötődéshez hasonlít, *van kibé fordulni bajban és örömben*. A jogsegélyszolgálatunk például a hivatalos ügyek intézéshez ad díjtalanul szakszerű tanácsot, anyagi segítségre is számíthat, aki rászorul. A közös kirándulások, a színházlátogatás együtt a csapattal, a családtagokkal az örömök megosztása. A szakmai munka is a hasznát látja ezeknek a programoknak: kibeszélhetjük a problémáinkat, közelebb kerülünk egymáshoz.

– *Meggyőztetem. Hova mennek legközelebb?*

– Bevásárolni a nyíregyházi piacra – annál olcsóbb aligha van az országban –, onnan Tokajba, majd hajóközni a Tiszára. És ha van még egy szabad hétvége, a gyerekekkel, unokákkal jöhet az Állatkert, a Vidámpark – kedvezményes árú autóbusszal.

– *Annyi minden történik manapság a postánál, nem csak vidám dolgok. Az ilyen eseményekkel mit kezd a szakszervezet?*

– A legfontosabb: megértetni mindenkivel,

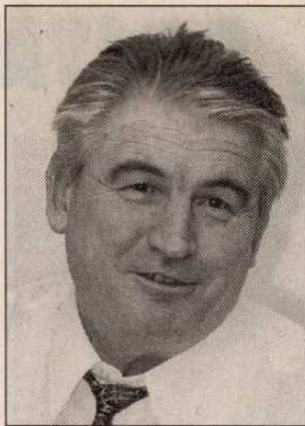

hogy mi, miért történik, hogy amit az első pillanatban megoldhatatlan problémának látnak, nem biztos, hogy akkora baj. Itt van például a munkaidő-csökkentés a kispostákon, vagy a rettegett privatizáció – szebben, magyarul: a magánosítás. Aki józanul gondolkodik, hamar beláthatja, hogy a mai helyzetben csak azért a munkáért lehet bért fizetni, ami mögött bevétel, haszna is van a részvénytársaságnak. *Ha csak négy órát lehet kitölteni jüvedelmező feladattal, akkor annyi a munkaidő*. Valamiből persze meg is kell élni, ezért kapnak lehetőséget a postások kiegészítőtevékenység vállalatára. *Nem mondom, hogy könnyű beletanulni a kereskedésbe, a lakáskassza szervezésébe, a biztosítások értékesítésébe, de ha más meg tudja csinálni, akkor a postás miért ne lenne rá képes? Van egy nagy előnyünk a többiekkel szemben: bennünket ismernek az emberek, nagyobb velünk szemben a bizalom is. Igaz, észnél kell lenni, mert mi nem állhatunk odébb egy bázzal, mint mondjuk egy ügynök, tebát csak tisztessé-*

ges üzletet ajánlhatunk, azután ott a helyismeret: tudjuk, mi kell a polgároknak, így könnyebb összeállítani a kínálatot. A vállalkozók a megmondható, micsoda könnyebbség, hogy általában nem mi megyünk az áru után, hanem a helyünkbe hozzák a központi raktárból. *Szerintem mindenki boldogulhat így is – persze csak akkor, ha dolgozni akar ...*

– *Fölgyorsult a korszerűsítés. Hogyan fogadják a régi postások az új technikai eszközöket?*

– Meglepően jól. Nálunk többségében a középkorosztályba tartozók dolgoznak, a kezdeti idegenkedés után ma már el sem tudjuk képzelni, mi lenne, ha újra a régi módszerekkel kellene ellátni a szolgálatot. Szerencsére nem egyszerre szakadtak a nyakunkba a számítógépek – a szervezeti változtatásokhoz hasonlóan ezen a területen is a türelmes fokozatosság tapasztalható –, volt időnk hozzászokni a munkánkat valóban segítő, könnyítőberendezésekhez. Az igazgatóságon szervezett tanfolyamokon megtanultuk az alapokat, de a jó értelemben vett versenyszellem is hozzájárult az új technika elfogadásához: *„ha te tudod, nekem is meg kell tanulnom”*. Kezdetben megesett, hogy a gyerekeink segítettek, nekik valóban könnyű, hiszen szinte beleszülettek ebbe a számítógépes világba. Persze a külső segítség is a rendelkezésünkre áll, ha elég, telefonon, ha komolyabb a probléma, személyesen kapunk tájékoztatást a hozzáértőbb kollegáktól. A karbantartás miatt vannak néha aggodalmaim, most például a gépek portól való megóvásának a legjobb módján törjük a fejünket. Mindent összevetve nyugodt szívvel mondhatom: *rajtunk nem múlik, hogy a magyar posta a korszerű technika alkalmazásával is fölzárkózzon a világhoz*.

SOKSZÍNŰ EGYSÉG APRÓ AKADÁLYOKKAL

A szervezet átalakításról, annak továbbfejlesztésével kapcsolatos elképzelésekről adott tájékoztatást Doros Béla vezérigazgató a Titkárok Országos Tanácsa május 28-ai ülésén.

Széles körben megismerhették a posta dolgozói az átalakítás koncepcióját, a hozott döntéseket, amelyek végrehajtása az elhatározott módon és ütemben megkezdődött. A vezérigazgatói tájékoztató először az eltéréseket vette sorra. A versenykörülmények nem igazolják vissza az eddig működő szervezet létjogosultságát, ezért úgy kell változtatni, hogy megmaradjon ugyan az egységes működés, ezen belül azonban legyen mód a sokszínűsége is. A gyakorlat során jelentkező problémák óvatosságra intenek. Kiderült például, hogy a postaszállítási igazgatóság és a járműtelep összevonásáról további elemzővizsgálatok után később, várhatóan szeptemberben célszerű dönteni, így csúszik ez a program, a végrehajtás a jövő év elejére várható.

Az eredeti döntés szerint július elsejével létrejön a budapesti csomagüzem, egyelőre azonban változatlan marad a technológia. Csökken – 13-ról 6-ra – a csomagkézbesítő-pontok száma, így lesz egy belső logisztikai változás, de csak a járatszervezés módosul. Elkészült ugyan a zömében Budapestre, néhány pontjában országosan érvényesítendő új, a vonalkódos kezelési rendhez kapcsolódó technológia, a résztvevők jogosnak ítélt aggodalmai miatt azonban bevezetésének fokozatossága mellett döntöttek. Ténykérdés, hogy ezen a területen milliárdos nagyságrendű a veszteség, mégsem szabad a költségelosztásról szóló szírhangokra hallgatni. A ma még csak 43-68 százalék között mozgó sikeres kézbesítési aránnyal az év végére el kellene érni a 70 százalékot: más időpontban, a címzeteknek a címen tartózkodási szokásaihoz igazodva kell kézbesíteni, ahogyan azt a magánvállalkozók is megteszik. Abban is később lesz döntés, hogy érdemes-e Budapesthez csatolni az agglomerációt jelentő mintegy negyven települést. A csomagüzem viszont megkapja az összes 500 gramm feletti küldemény házhoz kézbesítését.

A II. negyedéves tapasztalatok szerint biztos, hogy a réginél nem működik rosszabbul az új szervezet. Két előnye már mérhető az üzletági föllásnak: sokkal termékcentrikusabb lett a pénzforgalom, a küldeményárazatnál sokkal jobb a piac felé fordulás. A marketinges postásoknak részben már elkészült a piackezelési módszertan, – ennek pénzforgalmi részét szeptemberre várják –, megfelelő gyakorlás után a csoportok együttműködve a teljes postai szolgáltatást ajánlani tudják majd.

Még nem igazolódott a várakozás, hogy az üzletágak szerinti működés választ ad arra: valóban a legkedvezőbb technológiára, kezelési szabályokra esett-e a választás? Ennek elsőleges oka, hogy még nem sikerült olyan olcsó, nem nagy munkaidényű költségelosztási módszert találni, amely világosan megmutatná, mennyit költ egy hivatalvezető mondjuk a bérből a levélre, a nyomtatványra, a pénzforgalomra. Pedig ezekre az ismeretekre igen nagy szükség lenne különösen ott, ahol versenytársak is működnek az adott piacon. Egyebek mellett azt is kideríthető volna, mi az oka, hogy esetleg náluk drágább a posta: a technológiában, a szervezetszervezésben, a létszámgazdálkodásban, vagy rossz intézkedésben van-e a hiba. Ez egyébként nem speciálisan magyar probléma, ilyen gondokkal csak ott nem küszködnek, ahol nem egységes a posta. Földadni nem szabad a próbálkozást, ha nincs tisztánlátás, annak a szervezés, az irányítás, végső soron a posta látja a kárát.

Számos gond forrása a régi adósság: a megbízható mérő- és információs rendszer hiánya. A kapacitásvezénylő rendszernek csak a csírái állnak rendelkezésre, erre egyetlen példa, hogy egy mekkora gondot okozhat. Aki ma felvesz egy hivatalban 30, vagy 50 ezer levelet, tudnia kellene, hogy mellé milyen teljesíthető feltételek vállalkothat. Majdnem csak szerencse kérdése, hogy kárterítésbe fut-e a vállalt szolgáltatás, hiszen hiányzik az alapinformáció: mennyi a szabad kapacitás a hálózatnak a küldeményekkel érintett pontjain? A mind többet emlegetett Front Office program lesz képes a remények szerint a postai munka igény szintűi fölgyorsítására, így arra a hálózatossnak – sok egyéb teendője mellett – már most készülnie kell.

Eredménytelenül zárult a hibridlevélre kiírt pályázat, a legjobb is csak 63 százalékban felelt meg az elvárásoknak. A legnagyobb hiba, hogy kimaradt a nemzetközi lehetőség, miközben nyolc európai országban „taroltak” ezen a piacon. Ez alátámasztja a döntést: a kevesebbrel is indulni kell. Mi lesz a postából? – gyakori ez az aggodalmaskodó kérdés is. Csak az ügynevezett DM- levélre, a címzetlen nyomtatványokra gondolva már látható, lesz feladat néhány évtizedig: ennek a szolgáltatási formának a részaránya Amerikában ma 60-65 százalékos a forgalom belül. Korszerű, jövőt ígérő termékek bevezetése várható két főágazatban. A készpénzkímélő módszerek elterjedése, az a bizonyos elektronikus pénztárca átírja a posta életét: Spanyolországban például rövid idő alatt a pénzforgalom 28 százaléka ment át erre a rendszerre. A nyugdíjkezelésben várható változásra is föl kell készülni, a tervekről azonban nem tanácsos szétkürtölni a híreket: veszélyes és káros tájékoztatni a versenytársakat.

Nem árt figyelni az Európa Unión belül végbemenő postai változásokra. A szigorításokról úgy vélekednek, hogy arra szükség van: minél védettebb egy vállalkozás, annál kevesebb tud helytállni a versenyben. A kényszer valóban mozgatórugója a haladásnak, ez a magyarzata több elkerülhetetlen változásnak is. A legjobb hatásfokú szervezetet kell választani, ezért nem lehet például biztosra ígérni a működési területek változatlanosságát. Az út nem félelmetes, de ismeretlen, mégis el kell indulni rajta ...

Gedényi Éva

A POSTÁS SZAKSZERVEZET TÖRTÉNETE II. RÉSZ

A Postás Szakszervezet történetének ismertetésében eljutottam 1918. december 25-ig, amikor megalakult az Országos Postás Szervezet. A jelző az első részhez: „Postadol”

Az 1919-es év sok változást hozott a postai személyzet életében. A pénz értékének erős csökkenése, a megváltozott politikai helyzet, arra kényszerítette az újonnan kinevezett postai vezetést, hogy 1919. január 1-től több új rendeletet adjon ki.

1919. január elsejével a postaintézet szervezeti felépítése megváltozott. E változások között a postás szakszervezet történetében első alkalommal találkozunk azzal a jelentős rendelettel, melynek értelmében a postahivatalokban az ott dolgozóknak szakszervezeti bizalmikat kellett választani.

A másik fontos változás ebben az időben a szintén január elsejei kezdetű státuszrendezési rendelet, mely azonban hivatalosan csak márciusban jelent meg. A korabeli leírások szerint e rendelet létrejöttét a „Pénzügyminisztériummal a Közalkalmazottak Szakszervezete tárgyalta meg a Postás Szakcsoport javaslata alapján s a kinevezéseket a postavezérigazgatóság személyzeti ügyosztálya által meghívott postás bizalmi-testület részvételével az előadók készítették el s adták át az illetékes ügyosztálynak végrehajtás végett.”

A Közalkalmazottak Szakszervezetének követelésére a kormány 1919. január elsejével azt is elrendelte, hogy minden egyes állami alkalmazott – így a posta állami személyzete is – rangra és korra való tekintet nélkül egyforma összegű drágasági pótlékokat kapjon.

1919. március 21-én megalakult a Tanácsköztársaság. Röviddel ezután a postások kiváltak a Közalkalmazottak Szakszervezetéből és létrehozták az Országos Postás Szakszervezetet, melynek első elnöke Berdenich Ernő, posta és távirdafőmérnök volt.

Az Országos Postás Szakszervezetnek a Tanácsköztársaság 143 napja alatti tevékenységéről – eddigi ismereteim szerint – írásos beszámoló, vagy ebben az időben készített leírás nem maradt fenn. Az utókor postás szakszervezetének kutatója jegyzőkönyvi adatokra való utalások alapján próbál eligazodni és tájékozódni ennek a történelmi időszaknak az eseményei között. Leírásokból tudjuk, hogy 1919. április közepén a korábban jól működő postás egyletek, egyesületek megszűntek. Vagyonukat, követeléseiket pedig az országos Postás Szakszervezet vette át. A budapesti székhellyel működő szakszervezet összejövetelét, rendezvényeit, a Postás Szakszervezet mai székházában, a Posta és Távirda altisztek és szolgák országos egyesületének 1907-ben épült Bálint utcai – ma: Cházár András utca 13. – kétszintes épületében tartotta.

Mint minden országos hatáskörű szervezetnek, így a postás szakszervezetnek is, megvoltak az igazgatósági székhelyeken, illetve a nagyobb városokban működőhelyi csoportjai. Dr. Kamodý Miklós kutatásainak

köszönhetően legtöbbet a miskolci postás szakszervezet működéséről tudunk. A postatörténet szerencsés helyzetben van, mivel a Tanácsköztársaság idején éppen Miskolc és környéke volt az a terület, amely fontos postai és szakszervezeti jelentőséggel bírt. 1919. május 19-én ugyanis a Bálint utcai szakszervezeti székházban sorozták be azokat a postásokat, akik másnap a vörös postásezred katonáiként a Miskolc környéki harcokban részt vettek. Dr. Kamodý Miklós: Észak-Magyarország hírközlésének története című könyvében így ír erről: „A csehszlovák véglegesnek tartott uralomnak a Tanácsköztársaság Vörös Hadserege május 20-án megindult északi hadjárata vetett véget. E harcokban részt vett a budapesti postás vörös zászlóalj három százada... A térségben hősi halált halt postás-vasutas vöröskatonák tömegsírjai felett Ongán, Felsőzsolcán és Gesztelyben a kegyelet emlékművet állított.”

Eppen a vörös postásezredben elesett katonák özvegyei voltak azok, akik 1919. június 17-én a postás szakszervezet budapesti székházában Robocsek Pál, országos postabiztos „A posta jövője” című előadását hangos megjegyzéseikkel botrányba fullasztották.

1919. augusztus 1. után megkezdődött az Országos Postás Szakszervezet felszámolása. A Tanácsköztársaság idején a szakszervezetbe olvasztott egyesületek, ezt követően, újra megalakultak. 1919 őszén pedig létrejött a Magyar Posta és Távirada Egyesületek Központi Bizottsága, a későbbi – 1935-től – Postás Kari Egyesületek Szövetsége. A hajdani központi bizottság a kari egyesületek közötti összhangot igyekezett biztosítani. A postás egyesületek mind szélesebb körben való elismertetése érdekében 1921-ben a központi bizottság belépett a „Közalkalmazottak Nemzeti Szövetségébe” és ott mint Postás Csoport a közszolgálati alkalmazottak érdekképviselésével együtt küzdött a postai egyesületek tagjainak érdekeiért.

A szövetségnek nem volt valamennyi postai egyesülés a tagja. 1921-1945 között alábbi nyolc postai egyesület érdekeit képviselték:

1. A m. kir. posta jogász és mérnöktisztviselőinek egyesületét;
2. A m. kir. posta-, táviró- és távbeszélőtisztviselők országos kaszinóját;
3. A m. kir. posta, táviró és távbeszélőtisztviselők országos egyesületét;
4. A m. kir. posta üzemi és műszaki üzemi tisztviselők országos egyesületét;
5. A m. kir. postamesterek és postamesteri alkalmazottak országos egyesületét;
6. A m. kir. postaaltisztek országos egyesületét;
7. A m. kir. nyugdíjas postások egyesületét;
8. A m. kir. posta számvevőszéki tisztviselőinek egyesületét.

Rákóczi Margit

EGY ELFELEJTETT ÉLETMENTÉS

Az Észak-Magyarország című Borsod-Abaúj-Zemplén megyei pártlap 1956. szeptember 29-i számában „Ütörőtabor a Csanyik-Völgyben” címmel jelent meg írás, Kecskés Rózsa tollából. A cikkben felsoroltak néhány állalat, és intézmény nevét is, melyek dolgozói társadalmi munkában vállalták a grandiózusra tervezett ütörőtabor építését. A postások nem szerepeltek a felsorolásban, pedig ők is ott láptoltak szorgalmasan az építkezéshez szükséges mély mészlótt gödör közelében. Ezen a meszsgödörön egy vékony deszkát vetettek át, ezen állt – szinte egyensúlyozva – János bácsi”, aki egy hosszú rúddal kavarta a fortyogó, oltás alatt lévő meszet.

Az említett újságcsikk megemlíti, hogy az öreg János bácsi beleszállt a meszsgödörbe, és Kamodý elvtárs, a posta dolgozója mentette ki.

A 41 évvel ezelőtti bátor életmentésről véle-

lenül szereztem tudomást, amikor a postatörténeti írásairól, kiállításairól és előadásairól ismert régi jó barátomnál, dr. Kamodý Miklósnál, a Miskolci Postaigazgatóság volt osztályvezetőjénél voltam. A régi írások, levéltári anyagok között bukkantam erre a cikkre. Kamodý Miklós elmesélte az életmentés történetét. A postások a gödör közelében lapátoltak, amikor János bácsi egyensúlyát veszítve belezuhan a meszes gödörbe. Mire Miklós odaért az öreg már alámerült a fortyogó oltott mészbé. Azonnal utána ugrott, hogy a fuldoklót kimentse, aki sokat nyelt az oltott mészből. Az életmentőnek is jócskán jutott a fehér anyagból.

Végül János bácsit elvitte a mentő, így megmenekült a haláltól.

Dr. Kamodý Miklós, az életmentőt a postás szaktársak segítették ki a gödörből a karjaiban tartott János bácsival együtt.

Amikor kikerült a gödörből, vizes tömlővel mosták le róla a meszet. Meleg szeptemberi nap volt. Ruházata hamar megszáradt, de használhatatlanná vált.

– Remélem megkaptad az életmentő kitűntetést és az ezzel járó jutalmat? – kérdeztem.

Miklós barátom keserűen válaszolt:

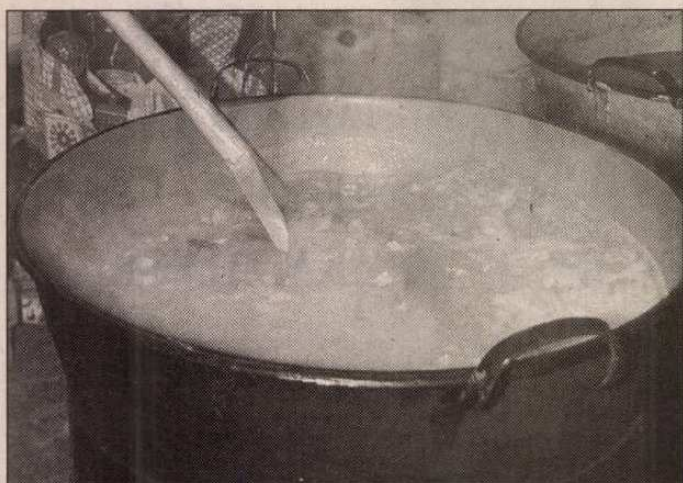
– Még köszönetet sem. Ne feledd 1956 szeptemberének utolsó hete volt. Akkor már a legfontosabb ügy, ami a társadalmunkat foglalkoztatta, az 1956-os forradalom kirobbanása előtti helyzet volt. Én nem akartam kérkedni vele, akkoriban – annyi áldozat mellett – egy ember élete nem volt nagy érték. Csupán ez az újságcsikk emlékeztet arra, hogy 41 esztendővel ezelőtt megmenthettem egy ember életét.

Horváth Dezső

Hívatlanul ● Az időben kapott pontos információ **visz** előre a világot. A köz helyszérű megállapítás sajátos problémákat takar: a gyors tájékoztatás eszköze a telefon, egyre több kerül azonban a használat. A posta felépítéséből adódóan egy terület szakszervezeti tagjai egymástól több tíz kilométeres távolságban dolgoznak, így nem könnyű a kapcsolattartás, a hivatali- és a szakszervezeti tudnivalók továbbítása. A díjtalan szolgálati levél megoldás olyan esetekben, amikor nem kell, vagy nem sürgős a válasz, alkalmazatlan azonban akkor, ha gyors információcserére lenne szükség. Érdemes volna végig gondolni, milyen módon lehetne a gazdaságosság jegyében, de a megfelelő tájékoztatásnak előnyt adva „külön számlán” kezelni a szakszervezeti tisztviselők telefonkeretét. Ebbe a körbe kéne sorolni a bizalmiakat is, hiszen nélkülük a titkárok nem tudják elérni a szakszervezeti tagokat.

BABLEVES, POSTÁS MÓDRA

Juniális '97

A címben szereplő ételt a BUVIG tatabányai gasztronómu-sai fejlesztették a legmagasabb tökélyre, de az eredményhez nélkülözhetetlen a körülmények megteremtése, amelyben a Fenntartási Üzem elévülhetetlen érdemeket szerzett.

Hozzávalók 2000 főre:

100 kg bab,
150 kg füstölt csülök,
60 kg nyers csülök,
70 kg sárgarépa,
2 kg piros paprika,
2 kg vegeta, + egyéb fűszerek,
20 kg zsír,
230 kg kenyér.

Az elkészítéshez szükség van huszonnégy tatabányai postásra, akik a juniális tervezett napja előtt megtisztítják a mázsányi babot, előkészítik a csülköt. Szükséges még a Kamaraerdőn egy tisztás, ahol a Fenntartási Üzem dolgozói sátrak, asztalokat, illemhelyet állítanak és elkészítik a „tábori konyhát”. Az ízhátas eléréséhez elengedhetetlen néhány engedély beszerzése az erdészettől és a tisztiorvosi szolgálattól. Amikor mindez megvan, buzgó imádsággal kell napsütésért folyamodni az égiekhez, majd az egészséget behabarjuk Scholl Ferenc és Varsányi László szakácstudományával, valamint segítők lelkesedésével.

AKIK DOLGOZNI JÖTTEK

Petró László, a Fenntartási Üzem vezetője elmondta, hogy – kiszámolták – üzemük 2,5 millió forintot hoz naponta. Ezért nem engedhetik meg maguknak, hogy a juniális előkészületeit munkaidőben végezzék. Ez nem jelenti azt, hogy Erlein Ferenc szb titkár, a műszaki lebonyolításban legfőbb segítségnek számító Kátai Ferenc és csapata nyűgnek tekintene a feladatot. Szabadidejükben Petró László fűnyírójával levágták a fűvet, gondoskodtak a zenekar esővédelméről, az éjszakai őrzésről. Az ő feladatuk volt az is, hogy a juniális után az erdőt olyan tisztán adják vissza az erdésznek, ahogyan átvették.

A tatabányai csapat már hetedik alkalommal bizonyította, a konyhát érdemes rájuk bízni.

– Már az első juniálisra is főztem – mondta Varsányi László – szeretem csinálni, jó nézni, hogy 1800-2000 kollégám jóízűen eszi a bablevest. Ezúttal húsz üstben rotyogott az étel, szükségem volt a segítségre. Utoljára főztem itt, mint aktív dolgozó, ebben az évben nyugdíjba megyek, de ha rajtam múlik, a BUVIG postásai jövőre is esznek a főztömből.

Telkes Ferencné harmincnégy évet dolgozott a tatabányai 1-es postán, öt éve nyugdíjas, állandó segítő ezeken a rendezvényeken.

– Tegnap tizenötven válogattuk a babot, és a csülök tisztításánál is segítettem. Már reggel hatkor kijöttünk a Kamaraerdőbe, hogy „beindítsuk” a konyhát, lesz este 9, mire mindent rendbetesszünk és hazamegyünk. Nagyon fárasztó, de szívesen csinálom. Időnként még behívunk dolgozni a postára, de ez egyre ritkább, ezért fontos kapocsnak számítanak ezek a juniálisok.

A PROGRAM

A juniálisra senki sem unatkozott. Aki csak pihenni akart, eldőlt a fűben, és hallgatta a bicskei Hangulat zenekar muzsikáját, az aktívabbak táncoltak, a hiperaktívak a már tiszteletbeli postásnak számító Szileszki Ignác akadálytúráján vehettek részt. A túráversenyen 53 csapatban mintegy ötszázan indultak. A szellemi totó kitöltésére is sokan vállalkoztak. A szakmai és általános műveltségi tesztek olyan tömegben érkeztek be, hogy az értékelés komoly munkát jelentett a zsűrinek. A nap erőpróbája a kötélhúzás volt. A megynként 15 fős csapatok minden erejüket összeszedve próbálták ellenfeleiket egyensúlyukból és önbizalmukból kibillenteni. És most azt kérde az olvasó, miként lehet ilyen zavartalanul szórakozni és versenyezni 678 gyerek társaságában? A rendezők az aprónépet sem hagyták program nélkül. A kisebbeknek szakképzett óvónők rendeztek versenyeket, de a felnőttek a kötélhúzást is kipróbálhatták.

EREDMÉNYEK

Szileszki Ignác értékelése szerint a túráverseny legjobbjá Gerje-Pilis volt, figyelemre méltó, hogy a második helyezett Fehérvári Mókusok csapata kizárólag gyerekekből állt. A szellemi totó győztese Horváth Lászlóné, a székesfehérvári PFÜ dolgozója lett.

A felnőttek kötélhúzásában Pest megye, a gyerekek versenyében Komárom-Esztergom megye bizonyult a legerősebbnek.

A juniálisnak azonban nem ez a legfontosabb eredménye. Ahogy Bor Sándor, a BUVIG igazgatója megnyitójában mondta, ezeknek a rendezvényeknek a legnagyobb haszna a szolidaritás, az együvé tartozás érzésének erősödése. Dr. Köröscsics Jánosné, a területi szakszervezeti bizottság titkára köszönetet mondott a dolgozóknak, hogy munkájukkal lehetővé tették a nagyszerű program megrendezését. Külön elismeréssel szólt a kivitelezésben jeleskedő két csapatról.

Fodor Zsolt Barnabás és Philips Borbála

HORDALÉK

• EGYÉL, NE ZABÁLI!

Azt mondják az orvosok, hogy a magyarok mértéktelenül esznek, ráadásul egészségtelenül. Sok a kővér, a szív és érrendszeri bajokkal küzdő honfitársunk. Ha csak a statisztikára támaszkodunk, lehet ebben valami, hiszen Magyarországon az átlagos polgár az átlagos jövedelméből átlagosan a felét élelemre költi. Ez drámai! Ha egy német a fele jövedelmét kénytelen lenne felfalni, valószínűleg belehalna. Átlagos magyarunk elképzelhető, hogy túlsúlyos, de egy rádióriporter magánfelmérése szerint a fele fizetés zsírra, szalonnára elég, az egészséges, úgynevezett minőségi élelmiszerekre nem! A helyzet súlyosságát jelzi, hogy az általános iskolások 40 százaléka reggeli nélkül megy iskolába. Sokan kapnak pénzt, de ebből legfeljebb tütőt vesznek. Ezek után nem csoda, hogy a fél fizetésnyi lakomák ellenére sok a kalciumhiányos, fejletlen, katonai szolgálatra alkalmatlan fiatal.

Az említett rádiós egyik riportalánya szerint az emberek régen is megélték kukoricakásán, babon, lencsén, marhahúson. Ez az ember a Mezőgazdasági Minisztérium munkatársa, ismeretei vagy szörnyen hiányosak a magyar valóságot illetően, vagy tud valamit, amit mi még nem! Talán a fizetése felénél kevesebbet költeni élelemre...

• MÁR CSAK EZ HIÁNYZOTT!

Gondolom ezt mondta Giczy György, amikor a KDNP választmányának egyik tagja botrányba keveredett. A szóban forgó botrányhős eddig buzgó kereszténységéről volt híres, orvosként köztisztviselőnek örvéndett, városában elérte a polgármesterséget is.

Nemrég kiderült, hogy emberünk a világi örömeiket sem veti meg. Sőt! Rendelőjében – hogy is mondjam szalonképesen – megkörnyékezte a szebbik nemhez tartozó „beteganyagot”, és az aktust videóra vette. A lebukás megint a balfácáság következménye volt. Sajnálatos kazettacsere után az izgalmas anyag egy videokölcsönzőben kötött ki. Valakinek érdekében állt felkavarni az ügyet, a város megtudta, egy igazmondásá-ra nem sokat adó napilap országosra dagasztotta a botrányt.

Mint ismeretes, a kommunális szennyvíz bűze a keverés intenzitásától függ, ezért volt aki arról gondoskodott, hogy az ügybe a televízió is belemertse kanalát. A KDNP vezetői közötti nézeteltérések már alaposan megosztották és meggyengítették a pártot. Ha így folytatódik, a felkavart sz..., a gané szaga messzire űzi a választókat.

• AZ ERKÖLCSRŐL

Barátom, aki egy középiskola igazgatója, kesereg. Az alapvető értékek, mint az adott szó betartása, a másik ember, a tulajdon tisztelete, az igazmondás nem látszik „kifizetődőnek” az ifjúság körében. Azok az emberek, akik az alapvető értékek szerint, tehát erkölcsösen élnek, tanult mesterségükből tisztességesen szeretnének boldogulni, nem jelentenek követendő példát.

– Eszközeiben és létében megnyomorított pedagógus hiába papol az Áldóval érkező gimnazistának – kesereg barátom. S valóban! Az utóbbi időben egyre többször halljuk, az elanyagiasult világban elszökad az erkölcs. Már-már ott tartunk, hogy az ügyeskedő többség megbámulja a helyzeteket kihagyó, könyveiket nem használó „balfácánt”, mint egy panoptikum viaszfigurát.

Jelenits István piarista atya mondta, hogy a Tíz parancsolat legtöbb pontját lelkiismeretfurdalás nélkül, szinte természetesen sérti meg a többség. A szülők tiszteletére intő parancsolat is naponta sérül, mert – úgy mond – mit tiszteljen egy nyomorgó vénemberen. De hát mitől nyomorog? Nem lenne valakinek erkölcsi és hivatali kötelessége, hogy a keményen átdolgozott élet végére gondoskodjék ezekről az emberekről?

Szívesen emlegetjük naponta a közlekedési morált, s beszélünk a politikusi, vagy vállalkozói erkölcsről. Olyasmin rágódunk, ami nem is létezik. Van egy általános társadalmi morál, amely kivetül az élet minden területére. Fejlődő demokráciánkban örömmel veszünk nyugati példákat. Az amerikai típusú, széles mosoly mögé bújtatott álnokság mára meghonosodott.

Fodor

A KRISZTINA

(Folytatás az 1. oldalról.)

Szerkezetátalakítás meg modernizáció, újszerű demokratikus intézményrendszer bonyolítja az ország sorsát. Küszködünk is rendszeren, mert semmi nem jut pénz. Például ha nem lenne a Krisztina posta, most biztosan nem épülne fel. 1926-ban felépült, alig fél évtizeddel azután, hogy kimondták Magyarországra a halálos ítéletet. Többet vesztettünk, mint az ország kétharmadát: a hatalmas Monarchia hasonlóan kiterjedt piaca is átmenetileg bezárt előttünk. Prága, Bécs, Szarajevó, Lemberg, Zágráb és Trieszt határokon inneni területből ugyanúgy külföldé lett, mint Kassa vagy Kolozsvár. Mekkora erő lehetett ebben a padlóra küldött országban, hogy erre az építkezésre (is) futotta!

Ha belépünk a nehéz tölgyfa kapun, amelyre akadt gondja a tervezőnek növényi ornamentikájú faragásokat és kovácsoltvas vereteket álmolni, nyomban összeomlik a régi korok alkotó di-csőségében visszamerengő gondolat alkotó kép. Hiszen ez is csak egy ugyanolyan irodaház, mint a többi. Tehát belülről nem embernek való. Lehet, hogy valamikor, mondjuk hatvankilenc éve még szép volt, aztán bizonyára kiderült, a terek nem feltétlenül akkorák és ott helyezkednek el, ahol azokat az ideális munka megkövetelné, így hát könyökvédős hivatalnokok mindig hozzátettek egy kicsit. No nem rosszindulatból, sőt merő jóakarásból születhettek a leválasztások, oda nem illő burkolatok, és a házilag irodaház-átalakítás minden szokásos átka. Csak hát amikor nem a Műegyetem építészmenőkei karán szerzett tudás vezeti a karbantartó személyzet munkáját, akkor cifra dolgok születnek. Például műanyag lambéria burkolat a kovácsoltvas liftrács mellett, zöld fal vékony barna csíkkal, az ablakon régi, barnult réz-kilincs félig fehérre mázolván, fent a plafonon vibráló neoncsó a hetvenes évekből – ugye mindenkinek ismerős a kép. Megannyi „költöző” kellék a szocializmus mindenáron racionalizálásra törekvő évtizedeiből, abból a korszakból, amikor ha a márványlépcső csúszósának bizonyult, csúszásgátló bordázott pvc-burkolat került rá, hogy a balesetek elkerülhetők legyenek! No efféle bur-

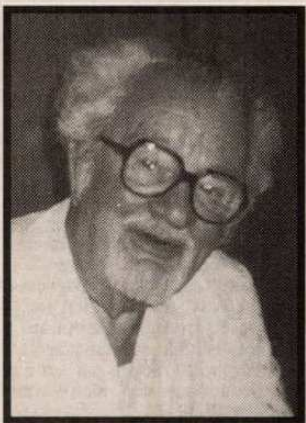

Ha nem is jellemző, néha azért lehet szerencséje az újságíróknak is: váratlanul, mégis a legjobbkor látogattam Miskolcra, találkozhattam Horváth Kálmánnal. Aki nem ismeri, még aligha érti a lelkesedésemet, de ha türelmesen végigolvassa ezt az írást, bizonyára egyetért velem, – ez bizony mázli volt a javából. Úgy kezdődött, hogy Sztahura Lászlóné TSZB-titkár beszélgetőtársat ígért, de a telefonon részleteket nem mondott. Fontos tárgyalásra készült, a bemutatkozáson kívül csak arra futotta az időnkéből, hogy Horváth urat beszéltsa a szomszéd szobából. Tessék elképzelni egy szép fehérehajú, mosolygó szemű, egyenes tartású férfiembert, akit csak úgy lekálmánbácsiz a titkárszony...

Pillanatok alatt kettesben maradtunk, a figyelmes titkárnő, hogy eszmecsérénket ne zavarja a kinti nyüzsgés, csendesen ránk csukta az ajtót. Előbb kíváncsian méregettük egymást és amikor kiderült, hogy minden érdekel, elindultunk visszafelé egy göröngyös, hosszú életúton.

A borok királyának – vagy a királyok borának – szülőföldjéről, a tokaji hegyvidék egyik falujából, Erdőbényéről indult el az ifjú Horváth Kálmán, hogy meghódítsa a világot. 1940-ben iskolának sikeres elvégzése után előbb otthon vállalt munkát a postán, ott azonban zsugori főnökre akadt: dolgozni ugyan engedte, de egy fillér nem sok, annyit sem kapott. Átpártolt a községházára, ahol rendszeren megfizették, mit sem tudva róla, hogy a nevét azért ottfogták a postán. Így eshetett meg, hogy egy szép napon távirat szólította új szolgálati helyre, s amikor kiderült, hogy Pelsőcön mennyi bérrrel várják, gondolkodás nélkül csomagolt. Míg meg nem érkezett a katonai behívó, dolgozott a putnoki, a tokaji postán, aztán jött a hon védelme, ez 1945-ig eltartott. A szerencsésen túlélte háború után újból az erdőbényei posta várta, de már a régi főnök nélkül. Volt baj rajta kívül is, az egyetem kézbesítő a „fölfelé”, a „lefelé” szortírozott levelekkel hordta a jó, meg a rossz híreket. Ahogyan az ország, lassan

SÖPÖRTEM ELEGET...

a posta is talpra állt, a szakmai munka mellé föl sorakoztak a szakszervezeti feladatok. 1950-ben függetlenített termelési felelősként már az akkor alakult miskolci postaigazgatóságról pőfögött egy százas Csepel-motorral Borsod-Abaúj-Zemplén-, Heves-, Nógrád megyéken keresztül-kasul, hogy találkozzon szervezett postás szakтарыaival. Amikor a békekölcsön-jegyzőket kísérte, néha még egy pléh-Skodával is utazhatott.

1954-től 1960-ig dolgozott, mint a terület több ezer postásának szakszervezeti titkára, két évig vezette a Miskolc 10-es postahivatalt, azután Budapestre költözött: a szakszervezeti központban közgazdasági felelősként szolgált a tagságot. Tizenhárom esztendő után tért vissza Miskolcra újból titkárnak, erről a posztról ment nyugdíjba 1981-ben. Persze csak formális volt a búcsúzás a mozgalomtól, tíz évig üdülési felelős, most a nyugdíjasok ügyeivel bajlódik, minden második hét csütörtökön ügyeletet tart a MATÁV TSZB-irodáján.

Miután túljutunk a sors adta kanyaron, másfajta emlékeket sorakoztatunk.

– Hogyan működött a szakszervezet a zord idők alatt?

– A pártbizottság irányításával, de a részletekkel többnyire nekünk kellett törődnünk. 1957-ig az üzemi három-, azután a KISZ-szel kibővült négyeszőg ülésein vitattuk meg a szakmai- és a szociális ügyeket, a tisztes gazdasági támogatás ellenében természetesen elvártak bizonyos lojalitást.

– Milyen volt akkor a szervezettség?

– Akkor sem érte el a száz százalékot, csak a 90-95-öt.

– Érdekes volt a tagdíjat fizetni?

– Persze, hiszen előnyt jelentett a tagság a béremelésnél, a támogatásoknál, könnyebben kapott üdülési beutalót, segélyt az, aki szakszervezeti tag volt.

– Régebben mit jelentett az érdekvédelem?

– Igazán 1957 után volt módunk szót emelni a bérekért, a különböző juttatásokért. A Posta az elsők között kötötte meg a Kollektív Szerződést, az igazgató-ságok sajátos igényeit a függelékekben rögzítettük. Volt egy vezérigazgató-helyettesünk, aki akár szakszervezeti tisztségviselő is lehetett volna, olyan jó szívvel, nem egyszer a vásárnapját is föladdozva segítette a KSZ-módosításokat. Igaz, túl sokra nem jutottunk, amikor nyugdíjba mentem, még mindig igen alacsonyak voltak a bérek, kínlódtunk is eleget a létszámihiány miatt. Akkor még volt hova elmenni.

– Milyenek látja a mai szakszervezetet? Mivel ajánlaná valakinek a belépést?

– Készségbejítően szegénynek, a nyugdíjasoknak alig tudunk valamit adni, pedig egyre több a segélykérelem. Furcsállom, hogy manapság a vezetők között szinte nincs is szakszervezeti tag, talán a magasabb bérek miatt sokallják a tagdíjat, de az is lehet, hogy ennek egyéb oka van. Ami a belépést illeti, hirtelen nem tudnék mellette szóló érveket mondani...

G. É.

AZ ÉLET MÁST DIKTÁL

Molnár Istvánné dr., Klárika, a Pécsi Postaigazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottság Jogsegélyszolgálatának vezetője: Feladata, hogy ne csak a dolgozók egyéni ügyeivel foglalkozzon, de szakkérdésekben tanácsot adjon a szakszervezetnek. A jogsegélyszolgálat fennállása óta dolgozik a szervezetben. A terület sajátossága, hogy négy megyére kiterjedő munkát lát el, mind a négy megyét ő képviseli. Ez a folytonosság tette lehetővé a terület alapos megismerését.

– Jogsegélyszolgálatuk sajátosan működik. Miért?

– Az 1990-es év eleji szétválás nálunk nem eredményezte a két szakszervezet minden tevékenységének különválását, mint a legtöbb igazgatóságnál. Péccsett tehát a MATÁSZ és a Postás Szakszervezet közös jogsegélyszolgálatot működtet.

– A sikeres együttműködéshez a kölcsönös jó viszony szolgál alapul?

– Ez így van. Sikertől az átállást békésen átvészelné. Sokan megkérdezték már tőlem, hogyan lehetek mindkét szervezet jogásza? Erre én mindig visszakérdezem: „Mondja, ha bemegegy egy ügyvédi irodában, ott is megtudakolja, hogy Önön kívül kik az ügyfelek?” De miért kellett volna egy jól működő kapcsolatot fél-

resöpörni, hiszen ebből a partnerségből mindkét fél tanulhat. Könnyebben hasznosíthatjuk a jó, illetve a rossz tapasztalatok tanulságait. Bizonyos buktatók elkerülhetőek, ha az ember szélesebb körű tapasztalatokkal rendelkezik. Na, és persze nem utolsó sorban ez egy költségtakarékos megoldás is.

– 1976-tól sok minden megváltozott. Minden változást a szakszervezet élte meg. Hogyan módosult a jogsegélyszolgálat feladatai az alapítás éveitől?

– A kezdetben a munkaügyi perek tették ki az ügyek nagy részét. Az élet azóta mást diktált. Megemelkedett a polgári ügyek száma. Ez koránt sem azt jelenti, hogy nincsenek munkaügyi problémák. Ma is vannak. De amíg a sértett a munkáltatónál dolgozik, nem igazán meri felvállalni a vitát... Keresik a peren kívüli megoldásokat. Bíróság elé többnyire csak akkor kerül az ügy, ha már megtörtént a felmondás, tehát amikor már a munkavállalónak nincs vesztenivalója. De sokszor még az egyeztető szakaszban sikerül rendezni a dolgozó és a munkáltató közötti vitát.

L. M.

SZIGORÍTÁSOK VÁRHATÓK

– Hosszú évek óta vagyok KSZB-titkár – mondja Tóth József –, negyvenkét éve vagyok a Posta szolgálatában. Mint Szakszervezeti titkár lemondtam. Nem elkeseredésemben, hanem mert úgy érzem, hogy a nyugdíjba vonulással kikerülök a vérkeringésből, nem látom át a szakszervezet problémáit és nem tudnék kellő tanáccsal szolgálni.

– Biztosan nincs ebben elkeseredettség?

– A lemondásban nincs. Elégedetten megyek nyugdíjba. Azt tapasztalom, kevesen mernek vállalkozni erre a feladatra. A mi munkánk is egyre nehezebb. A vezetőség átszervezés előtt áll, s meghatározzák a mindennapijainkat a folytonos létszámleépítések, óraszám csökkenések. Megmondom őszintén, minket érdekvédelmi szervezetek ez a gyorsütemű óraszám-leépítés felkészületlenül ért.

– Mit látna jó megoldásnak?

– Manapság sokkal nagyobb érdekvédelmi feladatot kell ellátnunk, de erre nem vagyunk kellőképpen kitanítva. Biztosítanék a szakszervezeti titkárok részére egy szakmai továbbképzést. Jogi és munkaügyi tisztánlátásra van szükség. Érezze a dolgozó, hogy az érdekvédelem mellette áll.

– Most milyen hírrel tud szolgálni?

– Sajnos rosszakkal. Még nagyobb szigorítások várhatók és ezzel párhuzamosan a bérek is csökkennek. Elég nagy elkeseredést és bizalmatlanságot tapasztaltam a munkavállalók részéről. Félő, hogy a szakszervezetből többen kilépnek, nagyobb érdekképviselőt várnak tőlünk (hiszen az a kis pénz is számít). Utódomnak és más titkároknak is üzenem, erősíteniünk kell a szakszervezeteken belüli összefogást. Ennek érdekében egyre több közösségi programot kellene szervezni. Lehet, hogy már a nyugdíjas szól belőlem, de fontos a napi kapcsolat kialakítása a volt dolgozókkal. A mi körzetünkben sok a nyugdíjas, de nem feledkezünk meg róluk, minden évben egy kis ajándékkal kedveskedünk nekik. Van összekötőnk, akik által eljutnak a csomagok. Nem szeretnénk elengedni azoknak a kezét, akik 30-40 évet dolgoztak a postán, azért mert ők nyugdíjasok.

– L. M.

REKVIEM

A POSTÁS ÓVODÁKÉRT

1997. július 31-én, az óvodai évad befejezésével bezárják az utolsó volt „Postás óvoda” ajtaját Budapesten, a XII. Krisztina krt. 6/8. alatt, a Vezérigazgatóság épületében.

E hír hallatára egy hasonlóan jutott eszembe: Az esküvőre meghívót csináltunk, ismerőseinket értesítjük e nagy eseményről. A valóperi tárgyalásra nem küldenek meghívókat. Sokszor évek múlva tudják meg az ismerősök, hogy más címen kell keresni a hajdani párt. A vagyonelosztásnál a férfiak mindig azt mondják, a válásnál a nők járnak jól, a nők szerint viszont ez fordítva van. Egy biztos, a gyerek mindig rosszul jár.

Az 1948-ban megjelent „Postás Útmutató” 226. oldalán lévő adatok szerint, „a Magyar Posta személyzetének jóléti alapítványát és erre a célra országos hatáskörű központi postai szervet hoztak létre, a Postás Szociális Hivatalt. Ennek általános és szociális osztálya vette át a napközi otthonok ügyét. Itt 40 postás gyermek tölti idejét gondos felügyelet alatt, míg szüleik munkahelyükön tartózkodnak.”

1950. július 1-jével felszámolták a posta személyzetének jóléti alapítványát és erre a célra országos hatáskörű központi postai szervet hoztak létre, a Postás Szociális Hivatalt. Ennek általános és szociális osztálya vette át a napközi otthonok ügyét.

Budapesten 7 postás óvoda és 5 bölcsőde működött az 1980-as évek végéig.

Érden volt a postás óvodások üdülője, ahova kezdetben csak a nyári hónapokban, de később – az átalakítás után – év közben is 2-2 hétre elvonult 1-1 óvoda.

Budapesten kívül Miskolcon, Debrecenben és Szegeden működött még postás bölcsőde, illetve óvoda.

Az, hogy elhelyezésileg mennyire voltak jók ezek a bölcsődék és óvodák, akkor is, ma is vita tárgyát képezte.

E gyermekintézmények többsége egyéb postai célt szolgáló épületben volt elhelyezve a főváros fontos közlekedési útvonalai mellett. A szülők számára kényelmes megoldás volt reggel a munkahelyre bevenni a gyereket, délután pedig ugyaninnen hazavinni. Nem kellett külön idő ahhoz, hogy reggel még munkakezdés előtt elvigye a kicsiket a tanácsai bölcsibe, illetve oviiba, ami sok esetben a lakástól és a munkahelytől is távol esett. A keres óvodák: A Cházár, a Gorkij és az utolsó óvoda épület közismerten Zágrábi úti (C. Rabinovits J. u. 1.) óvodában – tudomásom szerint – úgynevezett ovis postás buszok vitték a gyerekeket.

A postás bölcsődékben, óvodákban valóban mindent megkaptak a gyerekek. Volt egyenruhájuk, a busszal napközben kirándulni vagy a postás sporttelepre tornázni vitték őket. A Postás Művelődési Háznak külön hétközi gyermek programjai voltak. Eljutottak az állatkertbe és a bábszínházba...

Saját tapasztalatból tudom, az óvó nénik, a dadusok, szépek, kedvesek, gyerekszeretőek voltak.

Az előnyök mellett természetesen a gyermeknevelés szempontjából voltak hátrányai is a postás óvodáknak. Régebben ugyanis az általános iskolákat nem lehetett megválasztani, körzetesítve voltak. A postás óvókban – ma azt mondanánk – elit képzés folyt! Ezek a gyerekek 6 éves korukra jóval többet tudtak, mint osztálytársaik. Ami az iskolában nagyon sok kicsinek gondot okozott. Gyermeklelkükkel nehéz volt számukra a beilleszkedés is abba a körzeti óvodákból szinte együtt ájtott közösségbe, melybe bekerültek.

Melyik a jobb? – ma már felesleges a kérdés.

Az 1980-as évek végén, amikor az óvodás korú gyermekek száma kezdett csökkenni, bezárták a két tanácsai bérlényben lévő: a Cházár András utcai és a Szent István körüti, valamint a Verseny utcai postás óvodát. 1990-ben, az akkor még üzemelő bölcsődék és óvodák a Postai és Távközlési Szociális Ellátó Kft.-hez kerültek. A Kft. később nevet változtatott és GUEST Szolgáltató és Idegenforgalmi Kft. néven vált ismertté. A szétválást követő években létrejött a szociális ingatlanok elosztása és 1993-tól ezek nem maradtak közösek. A Kft. önálló jogi személyként a Matávé lett. A szociális ingatlanok végleges elszámolása 1995. december 31-ével történt meg. A korábbi gyermekintézményeket – melyekben még 1995 után is volt a postai dolgozók gyermekeinek férőhely – fokozatosan zárták be. A X. kerületi bölcsődébe 1995 után a Nemzetközi gyermeknevelő egyesület által működtetett korai fejlesztő központ került. Az ugyanitt lévő óvoda épületét pedig a Matáv szakoktatási laboratóriummal alakította át.

Még 1994-ben a három vállalat egy adományozó szerződéssel az idősek otthonáért egyházi alapítvány részére átadta az érdi üdülő óvodát, ahol az alapítók 15 férőhellyel rendelkeznek, a befizetési összeg felének biztosításával.

Rákóczi Margit

POSTA

kolatra is akad példa e kívülről oly nemes palotában. „De ördög itt belül minden nemes”, hogy Arany János is bekerüljön a képbe. Valahol ördögi ugyanis, hogy a nagyszabású Krisztina-posta ugyanolyan idegesítően zsúfoló, vidékies, és semmilyen belülről, mint bármely postahivatal az országban, amelyiket még nem alakították át a kilencvenes évek ízlésének megfelelően. Ne is számítsunk forradalmi változásokra. Csak hát, de szép is lenne, ha a Krisztina-postára, a hazai posták zászlóshajójára úgy „lépnénk fel”, mint ahogy egy tündérvárba lép az ember. Az előtérben tágasság, megtervezett világítás, halk zene és néhány ízlésesen elhelyezett zöld növény várná a vendéget, nem pedig a mai, pvcből, beltéri fabódékból, nehezen járó csapajtokból, álmenyezetre helyezett neonvilágításból, tömegből és a rend kedvéért kissé anakronisztikusnak ható krómos-digitális ügyintézői ablakokból álló tarka és idegesítő összkép.

Csak hát ilyesmire nincs pénz. Meg úgy egyáltalán: semmire nincs pénz. Örülünk, hogy azoktól a postásoktól, akik nap mint nap ezen a még amúgy istenes helyen töltenek nyolc órát, tisztességes és korrekt szolgáltatást kapunk. Látszik az ablakok mögött ülő kisasszonyoknak, hogy nem erre vágytak, csak hát valamiből élni kell. Látszik rajtuk, ügyfelek, hogy a posta, a Krisztina-posta olyan hely ahová csak úgy nem jönnek, de muszáj.

A Krisztina-posta vendégköre egyébként jobbra kimondottan finnyás fajta. Pasarét, Rózsadomb és a Svábhegy polgári ízlését kicsit talán őrző lakossága látogat a 114-esre, de nem szívesen. Az egész környék poros, füstös, tele van a módosabb negyedek kúrait szívesen dézsmáló csavargókkal, kétes egzisztenciákkal. Úgy illik ide a cifra palota, mint hajléktalan az egy utcával arrébb kezdődő kellemes, parkos negyedekbe.

Talán egyszer valaki felfedez, miféle lehetőségek rejlenek a környékben. S unokáink szívesen randevúznak majd Buda fórumán, ahol azért lesz egy kedves, öreg épület is, amelyre minden arajáró vet majd egy barátságos pillantást: ez a mi postánk...

Kemény Gábor

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Posta Rt. Sajtó- és reklámszolgálata sajtópályázatot hirdet két kategóriában:

1. Riport

– a terjedelem maximum öt gépel oldal (egy oldal 30 sor) vagy ennek megfelelő számítógépes szedés lehet.

A riport témája kapcsolódhat a posták mindennapi életéhez, a postai szolgáltatások lakossági fogadtatásához, szólhat a posták és az ügyfelek kapcsolatáról, a levelezési szokásokról.

2. Portré

– a terjedelem maximum három gépel oldal vagy ennek megfelelő számítógépes szedés lehet.

A portré szólhat postások életéről, kézbesítőkről, felvevőkről, postavezetőről.

A nyílt pályázaton részt vehet bárki, sajtóban eddig meg nem jelent írással.

A pályamunkák postára adási határideje: 1997. szeptember 15.

Eredményhirdetés: 1997 októberében, a Postai Világunk alkalmából rendezendő sajtótájékoztatón.

Pályázati díjak kategóriánként:

I. helyezett 50 000 forint

II. helyezett 35 000 forint

III. helyezett 25 000 forint

A riportpályázat első három helyezettjének írását egy országos napilapban, a portrépályázat díjazott írásait a Posta Magazinban megjelentetjük.

A pályázatokat egy példányban, zárt borítékban, a pályázók nevének, állandó lakcímének és adóazonosító számának feltüntetésével kérjük beküldeni!

A zsűri fenntartja magának a jogot, hogy pályadíjat ne adjon ki, vagy megossza azt.

A pályamunkákat nem őrizük meg és nem küldjük vissza.

Postacím: Magyar Posta Rt. Sajtó- és reklámszáfaly

Budapest 1540

Telefon: 374-4189

MAGYAR POSTA RT.

Sajtó- és reklámszáfaly

Rákóczi Margit

JÓ, HA TUDJA...

●●● hogy, a Magyar Posta Rt. Vezérigazgatóság néhány szervezeti egysége a XII. ker. Krisztina krt. 6-8. számból, a Vezérigazgatóság épületéből 1997. májusától átköltözött az V. kerület Sas utca 24-be. Telefon: 374-4000. A régi Lipótvárosban lévő, 1861-ben Zofáhl Lőrinc tervei szerint épült saroképületben kapott helyet az I. emeleten a központi igazgatásvezető, a társasági ellenőrzési osztály, a sajtó- és reklámozóosztály, a nemzetközi szervezetek és kapcsolatok osztálya. A II. emeleten a fordító csoport, a jogi osztály, az üzemeltetés-ellenőrzési és vagyonvédelmi osztály, a szervezeti fejlesztési és igazgatási osztály. A III. emeleten pedig a beruházási és üzemeltetésellenőrzési igazgató, a tárgyi eszközgazdálkodási önálló csoport, az ingatlangazdálkodási osztály, a beruházási kontrolling, és a beruházási osztály.

●●● hogy, az Állatkert komoly anyagi gondokkal küzdő közintézmény. Az állatok méltó gondozása, a műemlékek és a park fenntartása egyre drágább, ezért a teljes árú belépőjegy ára 500 Ft. Mivel a kert fenntartói azt szeretnék, hogy minél több látogatójuk legyen, azok részére, akik a teljes árú jegyet nem engedhetik meg maguknak, kérésükre kedvezményt ad.

Felnőtt kedvezményes jegy (aki kéri, megkapja):	300 Ft
Gyermek kedvezmény (14 éves korig, 2 évig ingyenes):	200 Ft
Diák- és nyugdíjas kedvezmény (igazolvánnyal):	250 Ft
Családi kedvezményes jegy (2 felnőtt + 2 gyerek):	900 Ft
Hétfői kedvezmény (bárkinek):	200 Ft
Testi és szellemi fogyatékosok, nagy családok gyermekei (NOE tagok, csak hétköznap és igazolvánnyal):	10 Ft

●●● hogy, a Kisalföld Volán Közlekedési Rt. hetente ismétlődő napi ausztriai és szlovákiai programokat ajánl a Sopronban üdülő vagy oda kiránduló egyéni utévvel rendelkező érdeklődők részére, a távolságtól függően 690 és 2250 Ft között. A legolcsóbb a péntek délutánoként Kismartonba induló kirándulás városnézéssel, vásárlási lehetőséggel. A legdrágább a vasárnap 7.30-18 óráig tartó Semmering-Kapfenberg-Bruk a.d. Mur-Graz kirándulás, mely a Semmeringen való átutazás után a festői Mura parti kisvárosban Bruck a.d. Murban városnézéssel folytatódik. Az útvonal utolsó állomása Graz, ahol idegenvezetési városnézésre és rövid szabad programra van lehetőség. 1750 forintba kerül Pozsony megtekintése, hazafelé Burgenlandon keresztül. Az összegek a belépők árait nem tartalmazzák, csak az utazás költségét és az idegenvezetést.

A „szomszédolás Ausztriában” elnevezésű program íránt a Kisalföldi Volán utazási irodában lehet érdeklődni.
9400 Sopron, Lachner K. u. 1-3. Tel: 06 99 311 041
9400 Sopron, Hotel Maróni, Lóvér krt. 74. Tel: 06 99 314 163
9022 Győr, Árpád u. 51/B Tel: 06 96 317 133

●●● hogy, Sopron és Burgenland utcáin járva, ha egy-egy házhoz póznára függesztett hosszú zsinóron lógó szalma vagy fenyőkoszorút lát, ez azt jelenti, hogy abban a házban bort árulnak. Ha a koszorún borosüveg is van akkor csak elvitelre lehet vásárolni. Kóstolgatásra, borozgatásra nincs lehetőség. Ha a koszorú – ahogy itt nevezik –, a „busni” mellett piros posztócskát lenget a szél, ott vörös bort mérnek, ha fehér szövetdarabot, ugyanolyan a bor színe is. Az óbort szalmakereszttel és nem koszorúval hirdetik.

●●● hogy, a Magyar Posta Rt. a területén működő vendégszobákról listát adott ki, az üzemeltető postaszervek, a vendégszobák címének, főnökhelyi számának és az igénylés helyének a feltüntetésével. A vendégszobákat minden postai dolgozó és a vele együtt utazó családtagja kedvezményesen veheti igénybe.

●●● hogy, az utóbbi években egyre többen allergiások. A parlagfű, az éger, különböző virágok pollenjei, vagy a kedvenc házi állatunk szőre is heves allergiás reakciót válthat ki. Ennek kellemtelen tünetei: orrdugulás, tüsszögés, könnyezés, viszkető kiütés – a legújabb felmérések szerint – hazánkban minden negyedik embert jelentkezik. A májustól szeptemberig terjedő időszakban található a legtöbb virágpollen a levegőben. Lehetőség szerint el kell kerülni azokat a helyeket, ahol virágpollenre lehet számítani. A kínzó tüneteket a Pharmavit Gyógyszergyár által forgalmazott Calcium pezsgőtabletta enyhíteni tudja. A július-szeptemberi pollennaptár a következő: Fővirágzása van júliusban és augusztusban a réti perjének, a rozsnak, a lándzsás útifűnek, a mezei komócsinnak, a csalánnak, az ürömnnek és a parlagfűnek. Szeptemberben már „csak” a mezei komócsin, a csalán és a parlagfű pollenjétől kell félnünk.

●●● hogy a Magyar Posta Rt. a postára bízott értékek és pénzek biztonságának megóvása érdekében önrös őrző-védő szolgáltatást is ellát. 1992 óta minden év tavaszán megtartják vetélkedőjüket. Idén a BUVIG által rendezett salgótarjáni versenyen a budapesti járműterasz csapata győzött. 1998-ban a vetélkedő rendezésének lehetőségét a Szegedi Postaigazgatóság kapta meg.

VOLT EGYSZER EGY ÚJSÁG

Negyven évvel ezelőtt, 1957. júliusában ezzel a címlapfotóval és Horn Dezső, akkori szakszervezeti főtákar beköszöntő soraival indult útjára a Szakszervezeti Tájékoztató mellékleteként megjelenő „Képes Postás”.

„Az egész magyar szakszervezeti mozgalomnak – s ebben a mi szakszervezetünknek is – nagy bibája volt az elmúlt esztendőben, hogy nem tájékoztatták kellően a tagságot a szakszervezet munkájáról. Ez meg is bosszulta magát. Nem sikerült volna a szakszervezetek munkáját illetően a dolgozók jelenlétét részletezni az ellenfordalmároknak, ha évek hosszú során végzett (és a dolgozók érdekében jól végzett!) munkájáról rendszeresen számot adtunk volna. Tanultunk a bibákból és változtatunk ezen a téren is a munkánkon. Azon lesztünk, hogy a postás dolgozók tájékoztattak legyenek szakszervezetünk munkájáról. Ezt a célt szolgálja a most induló Képes Postás is.”

A lap feladata megmutatni, hogy mit tesz a szakszervezet a dolgozók szociális-, kulturális- és sportolási igényeinek kielégítése érdekében. Megmutatni, hogyan tevékenykedik ezer és ezer szakszervezeti aktíva azért, hogy népi demokratikus rendünk adta lehetőségek felhasználásával könnyebbé, szebbé, vidámabbá tegyék a postás dolgozók életét...

Negyven év nagy idő! A „Beköszöntő” hangzatos kinyilatkoztatásait ma már megmosolyogjuk. A címlapon lévő fiatal ikerpár, a Dévai lányok: Marian és Edit, az egykori Központi Táviró Hivatal dolgozói, ma már nyugdíjasok.

A „Postás Dolgozó” szerkesztőségének támoga-

tásával szeretnénk, ennek a régi képes magazinnak a múltját felidézni. Egy kicsit nosztalgizálni távol- és közelmúltunk eseményeiről, és beszélgetni jelenünkről. Szeretnénk megkeresni és felkeresni azokat a volt szaktársainkat, postahivatalokat, középiskolai postaszerveket, akikről illetve amelyekről 1957. júliusa és 1964. márciusa között e lap hasábjain olvashattak az olvasók. Szeretnénk találkozni a lap által kiirt irodalmi és fotópályázatok győztesével, megismerni felnőtteként az 1957-ben meghirdetett „Postás gyermekek szépségversenye” résztvevőit, eltanulni a „Legjobb postás háziasszonyok” fortélyait, kipróbálni receptjeiket. Szeretnénk, ennyi év távlatából feleleveníteni a régi kulturális és sport rendezvények hangulatát, megtudni hogyan alakult az akkori győztesek élete.

A „Képes Postás” rendszeresen közölt fotókat, cikkeket a postás óvodákról, az úttörő postáról, a postaforgalmi technikum évnvtíróiról, szalagavatóiról és évzáróiról. Érdekel, mit lett a régi gyerekekből, ki maradt a postán, illetve annak valamelyik jogutódjánál?

A „Képes Postás” hétéves megjelenése alatt, a lap munkatársai több mint 100 színhelyről tudósítottak. Sokan a régi kollégák és riportalányok közül azóta meghaltak, akkori lakhelyükről elköltöztek, munkahelyet változtattak, férjhez mentek vagy elváltak s így nevük is már más.

Ennyi év távlatából megkeresni őket nagyon nehéz, szinte lehetetlen. Ezért arra kérjük a kedves Olvasókat, hogy emlékeik között kutatva, ha megtalálják vagy emlékeznek még arra a „Képes Postás” száma, melybe róluk, vagy munkahelyükről

cikk, illetve fotó jelent meg és vállalják a mai szereplést, írjanak szerkesztőségünknek.

Címünk: Postás Dolgozó Szerkesztősége „Képes Postás”

1146 Budapest, Cházár András utca 13.

R. M.

POSTÁSNAK ÁLCÁZOTT PAPGYILKOSOK BUKÁSA

Hét évtizeddel ezelőtt Seliga Mihály Sajóvámos község tiszteletben álló plébánosa volt. A tiszteendő urat a helybeliek egyedül élő, zárkózott természetű embernek ismerték, s így portáján, a paplakban nem volt jellemző, hogy a látogatók egymásnak adják volna a kilincset. Akik néha napján felkeresték, azok is rendszerint valami hivatalos, pontosabban szólva egyházi ügyben jöttek hozzá. 1931 őszén e tekintetben rendhagyó dolog történt.

Egy októberi délután két toprongy koldus zörgetett be a paplakba, hogy az Isten szolgájától alalmazsát kérjen. Seliga tiszteendő akkor éppen nem tartózkodott otthon, így aztán a kéregetés eredménytelenül végződött. A tiszteendő úr távolléte azonban a két hivatalon kívüli látogatót nem zavarta abban, hogy a papi portán alaposabban körülnézzon. A te-repszemle végén a két kíváncsi úgy találta, hogy a papnak van mit a tejbé aprítani. Mindjárt elhatározták, hogy a tiszteendő földi javaiból részesedést kérnek. A szerzési vágy motiválta hirtelen döntésüket, hogy még az éjszaka folyamán visszatérnek.

Úgyis történt. Késő éjjel, amikor az emberek többsége, így Seliga tiszteendő is már régen éjszakai álmát aludta, a két prédára éhes gazember nagy erővel dörömbölt a paplak ajtaján. Az álmából felzavart tiszteendő elképzelni sem tudta, ki és milyen célból zörgeti az ajtaját az éjszaka közepén. Miközben fekhelyén feltápaszkodott, ki is szólt:

– Ki az és mit akar ilyen késő éjszaka?
– A postás vagyok, plébános úr! Sürgős táviratot hoztam, tessék ajtót nyitni!

A lassan ébredező tiszteendőben fel sem merült, hogy az éjszakai látogató nem a falu általa is jól ismert postása. Az sem, hogy a késő éjszakai órákban a helybeli posta talán még a táviratot sem kézbesíti. Inkább az járhatott a fejében, hogy a távirat fontos dolog, ki tudja, mit tartalmazhat. Így aztán töle telhetően igyekezett ki a szobából és minden gyanakvás nélkül ajtót nyitott.

Az álpótlás és gonosztevő társa csak erre várt. Amint kinyílt az ajtó, egyből rárontottak a védtelen papra. Biztosra vették, hogy az álmából felriasztott tiszteendő könnyű prédájuk lesz akit könnyen elnémíthatnak. Seliga Mihály azonban nem volt nyúl szívű ember. Nem vesztette el lélekjelenlétét és szembeszállt támadóival. Pillanatok alatt kemény és vés-res dalukodás fejlődött ki a védekező házigazda és a két gonosztevő között. A küzdelemben a pap egy pillanatra le tudta rázni elvetemült látogatóit és menekülni próbált. A két bandita azonban utolérte és letelepért, miközben súlyosan megsebesítették. A sportos fizikumú tiszteendő minden erejét megfeszítve még így is képes volt kiszabadítani magát és a belső szoba felé menekült, hogy ott lévő revolverét magához vesse vé-

dekezzék. Erre azonban már nem kerülhetett sor, mert a gonosztevők a nyomában voltak és több késszúrással újabb sebeket ejtettek rajta, majd az így legyengített, erősen vérző embert megfojtották.

A gyilkosság után a két gazfickó végigdülte a paplakot és a plébános minden pénzét, s egyéb értékes mozdítható értékeit, még a revolverét is magához véve, elmenekült.

A kegyetlen rablógyilkosság nemcsak a község, de az egész megye lakosságát is mélyen megrendítette és országosan is nagy felháborodást eredményezett. A területileg illetékes miskolci rendőrség két évig nyomozott a rablógyilkosságok után. Már-már úgy tetszett, hogy a papgyilkosoknak örökre nyomuk veszett, amikor 1933-ban Mátyásföldön sikerült nyakoncsípni a két gonosztevőt.

1933 októberében a rendőrök Rákosszentmihályról a mátyásföldi rendőrkapitányságra, csavargásért előállították Kertész Pál cipészegédét és Répási István napszámost. Miközben a két jómadár előéletét tanulmányozták kiderült, hogy 1931-ben mindketten Miskolc környékén csavargtak. Ekkor támadt a kihallgatást végző rendőrtisztnek az a gyanúja, hogy talán ők lehetnek Seliga Mihály tiszteendő úr gyilkosai. Amint a gyanú felébredt, a nagyszerű rendőrtiszt meglepetésszerű hirtelenséggel mindjárt ezt kérdezte Répásitól:

– Nos, te szóltál be két éve, azon az októberi éjszakán a sajóvárosi plébános úrhoz?

A rendőrtiszt a blöffel ráhibázott és telibe találta a fickót.
– Nem én, Kertész volt... buggyant ki hirtelen a meggondolatlan választ a megrémült Répásiból, aki megérezvén, hogy nagyot hibázott, folytatás helyett az ajkába harapott.

A gonosztevő nem táncolhatott vissza. A kitűnő hekus most már nem engedett a lelki szorításból. Egymás után tette fel a kínos kérdéseket. A kelepcébe jutott bandita hamarosan reszketni kezdett, aztán bevallotta, hogy büntetésével, Kertész Pállal ők követték el a sajóvámosi pap ellen a rablógyilkosságot. Az elszámoltatás során kiderült, hogy Kertész Pál táviratot hozó postásként dörömbölt be a paplakba. Aztán, ajtónyitás után Répási volt az, aki az áldozatot több késszúrással súlyosan megsebesítette, majd Kertész pedig a már legyengült, erősen vérző tiszteendő megfojtotta.

A mátyásföldi rendőrtiszt bravúrája révén a halál postáisait tehát utolérte az igazságszolgáltatás. A bíróság a két papgyilkost életfogytiglani fegyházra ítélte.

Csengeri Hajdu Sándor

VISSZAEMLEKEZÉS POSTÁS PANNI LEVELE

1957. JÚLIUS – A változatosság kedvéért – és a helyszűke miatt – most a júliusi lapszámban megjelent írások címeit vesszük sorra, az is sokat mondó...

1. oldal: A *bérendezés végrehajtása során tapasztaltuk...* (folyt. a 2. oldalon.) Hogyan indult el nálunk a verseny. MEGJELENT A KÉPES POSTÁS. (A lap ára: 1 forint) Életmentő veradás – A postás egygyűvé tartozás példája.

2. oldal: Hogyan lehet a Postás Dolgozóra előfizetni? „A szakszervezet tekintélye a bizalmiak tekintélyével kezdődik” Mi történt a posta ügymenetének egyszerűsítésére tett javaslatokkal? Lehet az önköltséget csökkenteni – Jelentős üzenetanyag megkötés a Járműtelepen. A moszkvai VII-re készítette el a magyar posta a világ legmodernebb sporteredmény-bírdetjét. Mennyi ápolási idő jár a nyugdíjasoknak és családtagjaiknak?

3. oldal: Ahol gyermekeink és dolgozóink üdülnek – Képek a Balaton mellől. Az önköltségek beutalójegyek felhasználásáról Lengyel postások hazánkban Milyen célra használja fel szakszervezetünk... Egy millió bétszázezer forint segély egy és fél év alatt

4. oldal: Ifjúsági élet Sok kicsi sokra megy – Hogyan növelik a takarékbetét-állományt a vészt postások HIREK A világ minden tájáról Művelődés Postásnap Szegeden A Postás Kultúrotthon életéből A hőmezővársárhelyi postás színiintézők Országos kulturális konferencia SPORTHÍREK Jól sikerült sportnapot rendezett a Pécsi Postás Sportkör

1957 – AUGUSZTUS
Leleplezték Szegeden Juhász Gyula szobrát A költő postáscsalád gyermeke volt Igazi népgyűléssé nőtt bensőséges ünnepség színhelye volt Szeged, a tiszparti város. Az alkotmány napját választották a költő szobrának felavatására, mert Juhász Gyula egész életében a nép harcát jelképezi, tükrözi, az úri rend ellen, egy szocialista szebb jövőért.

Juhász Gyula édesapja postatisztviselő volt a szegedi posta-hivatalnál. Emlékiraibaiban

ezeket írja: „Az édesapám távirász volt. Én is az vagyok. Jeleket küldök a nagyvilágba. Kár, hogy kevesen fogják fel őket.” Ez a „vidéki” költő, ez az örökké búsongó Juhász Gyula, aki bepillantott a nagyváros, a proletáriátus életébe, gondjaiba, eszméibe, az 1919-es forradalom napjaiban a munkások költőjévé nő a tiszparti metropolisban, s lesz Szeged költőjévé az ország költőjévé...

1967 – JÚLIUS – Megnövelt terjedéssel, 12 oldalon közönlötté a Postás Dolgozó a szakszervezet VIII. kongresszusát, a százéves független Magyar Postát. Harminc esztendővel ezelőtt mondta Dr. Csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszter: „...örvendetesen meggyorsult a Posta modernizálása, automatizálása, s ilyenkor a dolgozók körében jogosan felmerül az aggály: ha mindent automatizálunk, mi lesz a postás dolgozókkal? Erre nyugodtan azt mondhatjuk: bármilyen modern postát, modern hírközlést építünk, valósítunk meg, annak zavartalan működését csak úgy tudjuk elképzelni, ha a lelke továbbra is a postás dolgozó marad...”

1967 AUGUSZTUS – ismét csak címekben:
1. oldal: Épülő postai létesítményekről jelentjük Fél éves eredményeink

2. oldal: Feladataink Hogyan dolgozik a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság Szakszervezeti Tanácsa A határozat megvalósításáért Fontos könyvek

3. oldal: REPÜLŐPOSTA Érdemes benevezni Vidám est a „téli kertben” 30 fókös bőségben 100 éves a Magyar Posta

4. oldal: Hogyan készülnek a postai szabályzatok? Jogi tanácsadás Elnökségi ülésünkről Termelési tanácskozások tapasztalatai Romlott a minőség! Vélemények – vállalati üdülőről

5. oldal: Az Élüzem cím megtartásáért Milyen képzettséget adnak a szakmérnöki tanfolyamok? Csillebérti kispóstások Munkásörök – Sopronban

Egy könnyű műfaj „súlya” Nyolcvan évesek
6. oldal: Baráti találkozó – Berlinben TRA-

DÍCIÓ Emlékeztető – Vietnamra A BÉKE ÚTJÁN Gratulálunk HÍREK Komplexusok

7. oldal: Postás Panni levele: Egy a sok közül RIADÓ! Tizenkilenc csomag – egy óra alatt Könyvespolc Mi történt augusztus 6-án az Egressy úton? SPORTHÍREK Keresztjertvény

8. oldal: Százévek szolgálatában Lengyel-magyar találkozók Tokajban Munkásvédelmi órárat KECSKEMÉTEN – DEBRECENBEN Látó telefon Mit írunk rólunk? POSTÁS humorzások (karikatúrák)

1977 – JÚLIUS
A Postás Dolgozó kérdése – Mit válaszolnak a Posta vezetői az ifjúsági parlamenteken elhangzott kérdésekre?

... Kérjük, hogyha valaki megszerezte a technikus képesítést, sorolják át a III-asból a II-es szakcsoportba. – Rövid a válasz: ennek semmi akadályja, ha az illető a képesítésének megfelelően technikus munkakörben dolgozik. Hiába szerezte azonban meg a technikus képesítést, ha azt munkakörében nem használja...

1977 – AUGUSZTUS – Ez a lapszám – szokatlan módon – feltűnően nagy terjedelemben foglalkozott a demokrácia és a műveltség kérdéseivel: az előbbire jó másfél-, az utóbbira egy egész oldalt szántak. Mindkét témából idézünk.

DEMOKRÁCIA, TÖRVÉNY, TERV a demokráciáért nemcsak a vezető felelős. Aki visszaél a demokráciával adta lehetőségekkel, azt felelősségre kell vonni. S ki tud jogaival a kívánt módon élni? Az, aki megfelelő általános és szakműveltséggel rendelkezik...

A műveltség mindenkié – de nem mindenki él vele A felnőttek közül a fiatalokat nagyon nehéz meggyőzni a tanulás szükségességéről. Inkább az idősebbek iratkoznak be, akik gyermekeik nevelésében érzik az alapműveltség hiányát. Az anyagi jutatok sem eléggé ösztönöznek, a fiatalok többre tartják a szabad időt a pénznel, pedig szép jutalmakat kapnak egy-egy osztály elvégzése után...

Összeállította: Gedényi Éva

Teknős Erzsébet

LÓ

1906. január 24. – 1907. február 11.
1918. február 11. – 1919. január 30.
1930. január 29. – 1931. február 17.
1942. február 15. – 1943. február 3.
1954. február 3. – 1955. január 23.
1966. január 21. – 1967. február 8.
1978. február 7. – 1979. január 27.
1990. január 26. – 1991. február 13.

SORS: Az elegancia és lelkesedés jegyében született. Nemes tartása, magabiztossága mögött önuralomhiány, álhatatlanság, sebezhetőség rejlik. Sokoldalú tehetsége, szeretetreméltó lényé révén gyakran fut be szép karriert. Állandóan vágtatni akar, ambíciózus, becsvágyó, önző. Munkájának eredményessége attól függ, mennyire képes a realitásokhoz alkalmazkodni. Független, élvezi a kihívásokat, szereti a változatosságot, hajlamos szétforgácsolni energiáit. Gyermek- és ifjúkorában korán függetleníti magát, bár túlkapásai miatt kénytelen feladni terveit. Felnőttként kiegyensúlyozottá válik és békés öregkorra számíthat, kivéve a TűZ elemű Lovakat (1906, 1966).

JELLEM: Hiú, heves, mégis egyenes jellem. Erősen érzelmi beállítottságú. A függőség és függetlenség furcsa keveréke. Öntudatos, büszke, sokat ad a megjelensére, legfőbb erőssége a beszéd. Gondolkodása praktikus, széles az érdeklődési köre, gyors a fel fogása, remek a memóriája, kritikus alkatú. A viselkedése ambivalens, a pókhendiség és kedvesség sajátos keveréke. Szívesen jár társaságba és nagyszabású rendezvényekre, ahol ő lehet a középpontban. Sok barátja van, akikkel nagylelkű, közvetlen és alkalmazkodó. Hivatásában sikeres, vezetővé is

KÍNAI ASZTROLÓGIA

válhat. Szentimentális udvarló, szenvedélyes szerető, de érzelme nem tartós. A házasságban gondoskodó és hűséges, igyekszik a saját akaratát érvényesíteni. Remekül összeillik a Tigris, Kecske, Kakas és Kutya jegyű partnerekkel, viszont óvakodnia kell a Bivaly, Majom és Patkány jegyűektől.

ELŐREJELZÉS: Tevékeny, pozitív esztendő, amikor sikerül túljutnia a bizonytalanságokon és szerencsecsillaga egyre följebb hághat. Karrierjében előre léphet, a vállalkozó kedv és a kemény munka kifizetődik, hasznát veheti a tapasztalatainak. Csapatmunkára, a másokkal való szoros együttműködésre van szüksége. Magánéletében fokozott odafigyelésre, tapintatra és titoktartásra kötelezett. Anyagi helyzete javul, hosszabb szabadságra is elutazhat.

KECSKE

(BAK)
1907. február 12. – 1908. február 1.
1919. január 31. – 1920. január 20.
1931. február 18. – 1932. február 6.
1943. február 4. – 1944. január 24.
1955. január 24. – 1956. február 10.
1967. február 9. – 1968. január 28.
1979. január 28. – 1980. február 15.
1991. február 14. – 1992. február 2.

SORS: A művészet jegyében született. A természet és szépség szerelmese, vallásos, vonzódik a misztikum iránt. Életelve: szeretet, bizalom, emberség. A derűs, könnyed, feszültségmentes minőségi élet híve. Önállóan, erős a függőség igénye, így könnyen helyezkedik bármely biztonságos életformába. Ha jól megy sora kedves és segítő-

kész; ellenkező esetben elégedetlen és kritikus. Boldogulása attól függ, mennyire veheti hasznát alkotóképességének. Sikerének titka, csendes, megértő, tapintatos lényé és remek hangulatteremtő képessége. Gyermek- és ifjúkora szerencsés, bár súlyos hibákkal terhelt. Felnőtt és időskorában kialakult felelősségtudata enyhíti hibáit és sohasem marad gondoskodás nélkül.

JELLEM: Formálható jellem. Kreatív, sokoldalú, találékony, de fegyelmezetlen, azért tökéletesen elvégzi feladatait. Álmodozó, igyekszik kibújni a felelősség, a kötelezettség alól. Pessimista, tétova, gyenge akaratú, befolyásolható, mégis képes konokul követni saját meggyőződését. Különcködő, szeszélyes, túlérzékeny és nagyon változó-kony. Alkotó szellem, tehetséges, gazdag a képzelete, nosztalgikusan ragaszkodik az emlékeihez. Udvarias, előzékeny, diszkrét, félénknek tűnik. Engedelmességre született, nem törekszik karrierre, ő a vállalkozások motorja. Az érzelmek széles skáláját intenzíven éli meg, érzéki, csábító és gyakran szerelmes. A házassági szerződésnél fontosabb számára az őszinte önátadás. A Macska, Tigris, Ló, Majom, Disznó jegyében születettekkel illik össze, viszont a Bivaly, Kutya, Patkány nem az izlésének megfelelő partner.

ELŐREJELZÉS: Kihívásokkal teli esztendő, ami nem zökkenőmentes. Mérsékelt haladásra számíthat, ha alkalmazkodik és körültekintően cselekszik, vállalkozásaiban nem szakad el a valóságtól. Pénzügyekben legyen nagyon éber! Mérlegelje jelenlegi helyzetét, vonja le a tanulságokat, vegye sorra a teendőit, erősítse meg szándékát, mert 1998-ban a megvalósítás következhet!

A VERÉB

A zenei kategória önmagában még nem ad rangot. Attól, hogy szimfóniának írtak meg valamit, még nem biztos, hogy többet ér egy szanzonnál. Persze, ez akkor áll, ha rossz a szimfónia és jó a szanzon.

De hát mi is a szanzon voltaképpen?

A francia „chanson” és a német „Lied” szó egyként dalt jelent. Mégis: mennyire más a kettő! Sőt: mennyire más a három. Mert amit magyarul dálnak mondunk, az sem a francia chansonnal, sem pedig a német Lieddel nem azonos. Csakis önmagával.

A francia szanzon olyan költői művet jelent, amely nagyjából együtt születik a zenével. Költeményt, amelyben a zene nem több, mint az arkhimédieszi pontok egyike. Nem több - és mégis minden.

A forradalom hatására a polgárság érdeklődése a népi kultúra felé fordult a tizenhatalcadik század végén, minek következtében a szanzon felerült a színpadra – és azóta sem jött le onnét. Ha úgy vesszük, a mai értelemben vett szanzont a forradalom szülte. És száz évet sem kellett várni arra, hogy az új műfaj megteremje a maga meghatározó egyéniségeit is. A múlt század vége felé a vörösingés, fekete nemezkalapos Aristide Bruant ezekkel a választékos szavakkal perdült a közönség elé a Montmartre egyik kiskocsmájában: Fogjátok be a pofátokat, barnok, most én fogok énekelni! Szót fogadtak neki és áhitattal hallgatták érdes énekeit, mert azok róluk szóltak. Később az Eldorádó színpadán egy ifjú leány: Yvette Guilbert bővílte a publikumot. És sorolhatnám a neveket a végtelenségig, ám bármeddig is sorolnám, Edith Piafhoz lyukadnék ki a végén. Hozzá, aki világméretűvé tette ezt a Szajna-parti specialitást... Piaf, ez a szürke kis veréb. Első pillantásra jelentéktelennek látszott, ám éneklés közben istennővé tudott magasztosulni. Jean Cocteau így írt erről:

PÖLZ FERENC HALÁLÁRA

Fájó szívvel búcsúzunk, köszönünk el tőled, mi postások, a postásszakszervezet tagjai, tisztségviselői. Mélyen megrázott bennünket a gyászbír, hogy csendesen elmentél, itt hagytaál minket, a személyes találkozásra többé már nem lesz lehetőségünk.

Majd egy éve, mikor kijöttél a kórházból, arról beszélgettünk, mikor fogsz újra dolgozni, milyen feladatok várnak Rád. Mi vártunk, és terveztünk. Újra közbeszólt a betegség, de mi továbbra is hittük, hogy fel fogsz épülni. Nem így történt.

Kedves Feri! Nagyon nebéz itt állni, és úgy szólni Hozzád, hogy válasz nem érkezik. Több évtizeden keresztül dolgoztál a szakszervezetben, és tettél meg mindent az áttalad képviseltekért. Elismertünk. Tudtuk, hogy lehet Rád számítani. Szerettünk biggadtságodért, megfontoltságodért, segítőképességédért. Munkád egyben bivatásod volt. Megosztottad velünk ismereteidet és véleményedet, batékony és emberi kapcsolatokat tudtál kialakítani. Ha csüggedtünk, Te biztattál és bittél az újrakezdésben. Nem a szavak, a tettek embere voltál. Ha tudnál szólni, most szabadkozna, és mondanád: „csak a dolgomat tettem”. Sikeres életed volt, csak nagyon korán elmentél, bár még szépségünk lett volna Rád. Mindannyiunknak hiányozni fogsz.

Kedves Feri! Most búcsúzunk és elköszönünk Tőled. A szívünkben örökké élni fogsz, emlékezetünkben megőrizzük. nyugodjál békében.

A postás szakszervezet soproni területi titkára és üzemi tanács elnöke, 61 éves korában bunyt el.

„Edith Piaf, amikor énekel, mint az ágak között láthatatlan fülemüle, maga is láthatatlanná válik. Nem marad más belőle, mint a tekintete, sápadt keze, viasz homloka, amelyen fennakad a fénysugár, és hangja, ez a hang, amely dagad, száll, egyre száll, és lassan-lassan kiszorítja őt, úgy nő, mint árnyéka a fátón, és diadalmasan elfoglalja a félénk kislány helyét.”

Piaf idején különös virágzásnak indult a francia szanzon. Közvetlenül a háború után, a felszabadult Párizs művésznegyedében, a Café du Près egyik asztalkája fölött négy-öt költő összehajolt és összeesküvést szőtt. Nem a rendszer ellen, hanem a szanzon rangjáért. Aragon, Bassis, Queneau, Anouilh és Jacques Prévert egy Joseph Kosma nevű zeneszerzőt nyertek meg cinkosuknak. Méltán gyanús a neve: valóban magyar származású volt, Kozma Józsefnek hívták eredetileg. Párizs hozta meg neki a világhírt. Azt hiszem, a párizsi „ötödiknek” és Kozma Józsefnek köszönhető, hogy francia földön a szanzont immár irodalmi műfajként kezelik. A szanzonszerzőket pedig költőnek tekintik az emberek. És – ami fontosabb – némely kiadó is, például a tekintélyes Seghers. Ám hogy nemcsak becsülik, de szeretik is ezt a műfajt világszerte – az elsősorban Piafnak köszönhető.

Edith Piaf – eredetileg Edith Giovanna Gassion – háborús gyerek volt: 1915. december 19-én született. Gyakorlatilag az utcán. Mondhatnám úgy is, hogy a párizsi flaszterre pottyant. És aztán ott is maradt – lélekben legalábbis – élete végéig.

Lemezboltjainkban kapható egy EMI-kiadású CD, amely Piaf legszebb felvételeit kínálja a szanzon híveinek.

S ma már talán a költészet híveinek is.

Baranyi Ferenc

BENCZÚR-KERTI NYÁRESTÉK

Augusztus 13-án az Ír-esten közreműködő profi együttesek koncertjén tradicionális ír népzene, country- és ír kocsmazenét, ír gyökerű világzenét hallhat a közönség. Eredeti brit népzene tánczáz is lesz ez alkalommal.

Augusztus 21-én Szimfónikus-estén Glincka-, Smetana, Dvorzák legismertebb műveit szólaltatja meg a MATÁV Szimfónikus Zenekar: Ligeti András augusztus 28-ai Offenbach-esten a szerző legismertebb, legkedveltebb zenéiből lesz hallható válogatás, énekesek közreműködésével. Ez alkalommal Wolfgang Harren vezényel.

Nos, e reprezentatív előadások mellett számos egyéb élményt – kikapcsolódást – jelentő programot is kínál nyár-estékre a PMK. E programokról röviden, időrendi sorrendben. „Csodálatos klarinét” címmel Berencz András és a Dersch Mihály Qvartett közös estje június 25-én, 26-án görög, július 15-én ír-skót est volt.

Július 16-án Beat Stallions, augusztus 5-én Boogie-, augusztus 6-án Blues-est lesz a Benczúrban, e zenei műfajok legjobbjainak közreműködésével.

Jandó

CSAPZOTT LAPOK

Egy zabolátlan ember

Miért ne kezdődhetne ez az írás személyes vallomással? A szoba, amelyben aludni szoktam, meglehetősen kicsiny. Éppen hogy elfér benne az ágy, egy többféle funkciót betöltő szekrény, és vascsőre akasztva, egy tarka függöny oltalmában az öltönyöm és az ingeim.

A szekrény legfontosabb szerepe bizonyos könyvek befogadása. Van néhány szerző és néhány könyv, amelynek a jelenlétét állandóan éreznem kell ahhoz, hogy az egészséges alváshoz megkívánt otthonosság érzése tapinthatóan valóságos legyen.

Így aztán, mielőtt álomba merülnék, kedvemre megsimogathatom a tekintetemmel Bohumil Hrabal valamennyi, magyar nyelven megjelent munkáját – belső címlapjukon az író kifejezetten az én számomra adott kézjeggyel. Hrabal kötetinek sorfala mögött Faludy György könyveit őrzöm, azután pedig Josef Skvorecky, Krúdy Gyula, Seneca, Pap Zsolt, és sajnálatosan korán eltávozott barátom, Enzsl Ellák, az aranyszívű csöndbogarász könyvei következnek, összesimulva Havel és Kundera egy-egy munkájával. A pazar kötetek fölötti rést Konrád György Látogatója és néhány más szerző műve tölti ki.

Nos, az elmúlt hetekben az volt a tervem, hogy kissé felfrissítem rovatom olvasóinak az emlékezetében Krúdy Gyulát, aki számtalan írásának tanúsága szerint a postások igazi jó barátja volt. Hozzá is kezdtem a dolgozat megírásához, ám közbenjött a könyvhét... A példátlanul sikeres esemény ráadásul nem várt örömmel is megajándékozott: egyetlen napra Magyarországra érkezett a mai cseh irodalom egyik nemzetközi hírnagyai, a Kanadában élő Josef Skvorecky. Úgy határoztam tehát, hogy a postások, és főleg a postáskisasszonyok jó barátjaként is maradandó alkotó Krúdy Gyuláról majd a következő lapban fogok megemlékezni, hogy most felhívhasam a korunk természetét iránt érdeklődő irodalombarátok figyelmét Josef Skvorecky egészséges cinizmust sugárzó könyveire.

Ki ez az ember?

Skvorecky a háború utáni cseh irodalom egyik legmarkánsabb, legtöbb vihart kavart egyénisége. Első könyve, a Gyávák csak a születése után húsz esztendővel, 1968-ban juthatott el az olvasókhoz, ám mondanivalója olyannyira friss maradt, hogy égetvő botrányt váltott ki a prágai tavasz előtt álló Csehszlovákiában. Mindenek előtt zabolátlan erotikáját, keresetlen vulgarizmusát, és öngyilkosságszáma mentően következő igazmondását vetették a szerző szemére, aki a Gyávákban a világ-háború utolsó nyolc napjának történetét örököltette meg egy dzsesszmuzsikusszemszögéből láttatva az eseményeket. A könyv olyan jól sikerült, hogy szerzőjét felmentették főszerkesztő-helyettesi állásából a világirodalmi folyóiratnál. A pompás fogadtatás valósággal szárnyakat adott Skvoreckynak: következő munkája, a Csoda megírása után megfosztották az állampolgárságától, és Kanadába kényszerült emigrálni. A Csoda még ma is fellelhető némely könyvesboltban. Páratlanul izgalmas, mindvégig lebilincselő történet arról, hogy miképpen válik neveltségé az amúgy rettegett csehszlovák titkosszolgálat egy közönséges vidéki plébánossal való összeütközése során. Erotika, a mezítelen igazság tárgyilagos rajza sajátos humorral fűszerezve: ez teszi örökre emlékeztetéssé a világpolgárrá lett szerző második regényét.

És most, az idei könyvhét igazi meglepetéseként a kezünkbe vehetjük Josef Skvorecky egy 1980-as keltezésű kötetét, amely a fordító, Varga György leleményes névadásának köszönhetően Pléhkatonák címmel került az ünnepi könyvhét terítékére. A Pléhkatonák arról szól, hogy milyen volt az élet az úgynevezett néphadseregben, mégpedig egy harcokiszó alakulatnál. A fegyvernem lehetne éppenséggel más is, a lényeg a megélt történet irracionálisában, hiteles ábrázolásában van. Minden férfi, aki az elmúlt rendszerben tett eleget hazafias, ám meglehetősen bizarr elemekből szőtt honvédelmi kötelezettségének, végig fogja rohogni a Skvoreckyre jellemző erotikus, vulgáris, és az óhajtott kép helyett a valóságot tükröző történeteit. Megtudhatjuk (feleleveníthetjük?), hogy miképpen oszlatta el szomorú elhagyatottságának érzését az eminens tisztecske paragonlag hagyott asszonykaja. Bekukkantathatunk a két éves sorkatonai szolgálatra kényszerített fiatalemberek politikai oktatásának kaba-részerű kulisszái mögé, és tanúi lehetünk annak is, hogy hogyan próbált meg egy-egy eltávozásért eleget tenni a bakák a versírási vetélkedő blazírt követelményeinek.

Kedvcsinálóknak nem árthat, ha felidéznek néhány versszakot Skvorecky katonáinak alkalmi strofáiból. „**fegyverem vasához fagyott már kezem, / s nagy hideg mardossa orcámat nekem. / Azokért, kik kedvesek nekem, mint éltem / a határon vigyázom őrhelyem ébren.**” írja egyikük. Ám egy másik katoná ennél puritánabb eszmeiséggel tölti meg lírai fohászát. „**Dögunalom száll az égbe / és hull alá a katonák fejére. / Ők azoknak a serege, / akiknek jelszava: szarok bele.**”

Nem kétséges, hogy az utóbbi poéma őszintébb, tárgyilagosabb kifejezése annak az érzésnek, amely közfelfogás szerint olyan találóan jellemzi az őrhelyen vigyázó, önkéntesnek semmiképpen sem nevezhető sorkatonák belső világát.

Josef Skvorecky a hazájában végbement változásoknak köszönhetően immár ismét a cseh köztársaság polgára. Ennek ellenére még mindig válszított hazájában, Kanadában él. Onnan érkezett hozzánk, és oda tért vissza, hogy emlékeiből újabb köteteket szőjön a mi könyvespolcunkra. Higgyék el: a Pléhkatonákat jó ott látni az otthonosság auráját teremtő polc könyvei között. Aki nem hiszi, próbálja ki.

Fábián L. Gyula

Josef Skvorecky dedikálja művét az Európa Könyvkiadó könyvheti sátránál. Az író ezt követően fordítójával, Varga Györggyel beszélgetett népes hallgatóság előtt a Cseh Nagykövetség kultúrtermében, majd visszarepült Kanadába

(Fotó: Németh Szabolcs)

EGYEDÜL NEM MEGY

Beszélgetés dr. Szarka Györggyel,
a Tömegsport Bizottság elnökével

– Lassan százéves a Postás Sport Egyesület. Már a századfordulón is híres volt sportéletéről. Milyen lehetőségei vannak 1997-ben a PSE-nek?

– Egy kicsit vissza kell mennem az időben. A Posta három részre szakadásakor a Postás Sport Egyesület önálló lett, azóta a három alapító támogatja anyagilag. Évről-évre nehezebben tudjuk a színvonalat őrizni. Idén is 20%-kal kellene a költségvetésünket megemelnünk. A századfordulón kerékpározással és természetjárással kezdtük. Ma már csak egy-egy szakosztály megszüntetésével lehet biztosítani a többi fennmaradását. Elgondolkoztat, hogy érdemes-e Postás Sport Egyesületnek lenni két szakosztállyal?

– Mennyiben veszi ki a részét a tömegsport szervezéséből a Postás Szakszervezet?

– Amikor 1945-ben létre jött a szakszervezet, feladata volt a sport és a kulturális élet irányítása. Sajnos, ma már anyagi okok miatt nincs lehetőség a sportélet felrázására, összefogására.

– Csak a pénzhány az oka a szervezetenlenségnek?

– A lelkesedés is hiányzik. A sportszervezők, üzemi sport-aktívák még mindig azok, akik harminc éve a pályán vannak. De ahol a sportszerező emberek is abbahagyták a munkát, ott megállt a sportélet. A szakszervezetek most kezdenek felocsúdni. Vidékről sokszor keresnek minket, hogy miért nem csinálunk újra országos versenyeket.

– Miben látja a megoldást?

– A hagyományokat ápolni lehetne és még nagyobb súlyt fektetni a versenysportra. Ha megcsúszna a versenysport, akkor a tömegsport sem működhetne. A tömegsport nem tudja magát eltarítani. Egy más mellett haladva, egymást erősíthetnénk.

L. M.

HARMADSZOR
AZ „ÉV POSTÁSA”
CÍMÉRT

A postástársadalom nagyobb megbecsülése, szakmánk elismertségének növelése és a kiemelkedő tettek méltó díjazása céljából az idén is versenyt hirdetünk az „Év postása” címért.

1. A pályázaton valamennyi főállású, teljes vagy részmunkaidős postás dolgozó részt vehet.

2. Olyan személyekre kérünk javaslatot, illetve kérejenek a középfokú postaszervek is a területekről, akik méltán versenyezhetnek az országos döntőben.

3. Javasolni lehet az év folyamán tanúsított kiemelkedő szakmai munkáért, rendkívüli cselekedetért, átlagon felüli segítségnyújtásért, jelentős üzemi hasznot hozó ötletért stb.

4. A középfokú postaszerv igazgatója részére a kollektívák mellett a dolgozók egyenként is tehetnek javaslatokat, amelyek mindegyikéhez írásbeli indoklást is mellékeljenek.

5. A versenyt két lépcsőben bonyolítjuk le. Az első lépcsőben az igazgatóságok a területükhöz tartozó körzeti postáktól vagy egy-egy megyétől (Budapesten természetesen egy-egy kerülettől) kérik javaslatot, amelyeket egy háromtagú helyi zsűri bírál el.

6. Közülük egy személyről kérünk részletes indoklással ellátott javaslatot, amelyet 1997. szeptember 10-ig kell beküldeni a Vezérigazgatóság Sajtó- és reklámsztyárára.

7. Osztályunk a Vezérigazgatóságtól a hét területi postaigazgatóságtól, a Hírlapüzleti Igazgatóságtól, valamint a PAEH-től, a PEK-től és a Járműteleptől (e három utóbbinál természetesen nincs szükség „két lépésőre”) kapott javaslatok megtárgyalására hét fős központi zsűrit hív össze, amely elbírálja, hogy a javasolt dolgozók közül ki legyen az „Év postása”.

8. Az ünnepélyes eredményhirdetésre a Postai Világnap alkalmából rendezendő Postásbálon kerül sor, ahol az újonnan elkészülő jelvényt és a reprezentatív emléklapot visszamenőlegesen az előző két „Év postása” is átveheti.

Sajtó- és reklámsztyála

EZÜSTÉREM

a fjordok földjéről

Ha valakinek ismerősen cseng Drammen neve, az nem a véletlen műve. Tavaly a férfi kézilabdázók City Kupáját nyerte el a fővárosközei norvég városka csapata. (Pedig a nők összehasonlíthatatlanul jobbak a sportágban a normannok hazájában.) Jobb színhelyet tehát keresve sem találhattak volna az illetékesek az Unio SCIPT kézilabda Európa-bajnokságának.

Iglói Józsefné csapatvezető, egykor maga is kiváló játékos, igazi bravúrról számolhatott be.

– Másodikok lettünk a lengyelek mögött úgy, hogy rajtuk kívül minden ellenfelünket tíz gólnál nagyobb különbséggel vertük. Ez a két csapat a többiek fölé nőtt játéktudásában, taktikában és állóképességében egyaránt. A mieink már november óta közös felkészülésen vettek részt, a fiatalok és az idősebb játékosok összecsiszolódtak, valódi csapatot alkottak. Nyilván nem véletlen, hogy az első két helyezettnek egyetlen sérülés sem volt, míg a többieknek annál több.

– Szakmai szemmel nézve milyennek látta az idei postás ebét?

– A szervezés nagyon hasonló volt a négy évvel ezelőttihez, sok ötletet tőlünk vettek át (akkor a budapesti Körcsarnok volt a mérkőzések otthona – Sz. J.), az elhelyezést és az ellátást kifogástalanul oldották meg. A bíráskodás egészében jó volt, igaz, a skandináv játékelőfogás nem kedvez a magyaroknak, ám a korrektség ennél fontosabb, s arra nem lehetett panaszkodni. A lengyelek négy éve egy formai hiba miatt csak versenytől kívül indulhattak, de akkor is végigvették a mezőnyt, így a szakemberek számára nem meglepetés a mostani elsőségük, amint a mi második helyünk sem a legutóbbi aranyérem után. Kézilabdás hagyományaira tekintettel, sokan azt gondolták idehaza, a norvégok komoly ellenfelek lesznek hazai környezetben. Am úgy látszik, a postások arrafelé más sportágakat űznek magasabb szinten. Ezzel együtt is megállapíthatjuk, csak a legjobb postai-távközlési csapatok jönnek el egy Európa-bajnokságra, mert a csapatsportok elég sokba kerülnek, és nyugaton is szigorúbban fogják újabbban a jóléti kiadásokat.

Szabó Jenő

Bilek István

SPANYOL
HÁBORÚ...

...és tulajdonképpen egy orosz-svájci konkvisztádor ellen, aki 1976-ban döntött úgy, hogy cserben hagyja a „Birodalmat” és az Új Világban (pontosabban: nyugaton...) próbál szerencsét s kétszer is megmérkőzött a sakkvilágbajnokságért – Anatolij Karpovval. Baguio-ban és Meránoban aztán elvileg tiszta elméleti csatában szenvedett vereséget, többek között éppen a Nyílt Spanyolban, amelyhez úgy látszik hűségesen ragaszkodik még mostanában is. Makacs küzdő? Lehet, de hogy a nosztalgia veszélyes dolog ebben a konkrét sportban, amikor a segítő teamek helyett már komputerek dolgoznak – az alighanem bizonyosság.

Búcsúzni kell a régi változatoktól, sakkmelódiáktól – Öreg Harcos! Vagy inkább az arénát kell elkerülni, ahol a fiatal viadok már jobban értik a szakmát!

Tessék nézni, valahogy így:

Almási Z. (2595 –Korcsnoj,V (2635)

Spanyol megnyitás [C 82]

Linz (02), 1997

1.e4 e5 2.Hf3 Hc6 3.Fb5 a6 4.Fa4 Hf6 5.0-0 Hxe4 6.d4 b5 7.Fb3 d5 8.dxe5 Fe6 9.Hbd2 Hc5 10.c3 Fe7

Korcsnoj kitér az általa is ajánlott 10. – d4! bonyodalmi elől, amelyre többek között 11.Hg5! is lehetséges lenne – Viva! Las Vegas... – amely tulajdonképpen Zajcev briliáns gondolata – még a „birodalmi időkből” ... – és Karpov erősítését szolgálta egykor – Baguio,1978 - , de csak 17 év múltán lett igazi csodafegyver, a Kaszparov-Anand, (New York -1995) játszmában:

11. – d:c3 12.H:e6 f:e6 13.b:c3 Vd3 14. Fe2 V:c3 15. Hb3 H:b3 16. F:b3 Hd4 17. Vg4! V:a1 18. Fe6! Bd8 19. Fh6! Vc3 20. F:g7 Vd3! 21. F:h8 Vg6 22.Ff6 Fe7 23. F:e7 V:g4 24. F:g4 K:e7 25. Bc1! c6 26. f4 a5 27. Kf2 a4 28. Ke3 b4 29. Fd1 a3 30. g4 Bd5 31. Bc4 c5 32. Ke4 Bd8 33. Bc5 He6 34. Bd5! Bc8 35. f5! Bc4+ 36. Ke3 Hc5 37. g5! Bc1 38. Bd6! és sötét föladta :1-0.

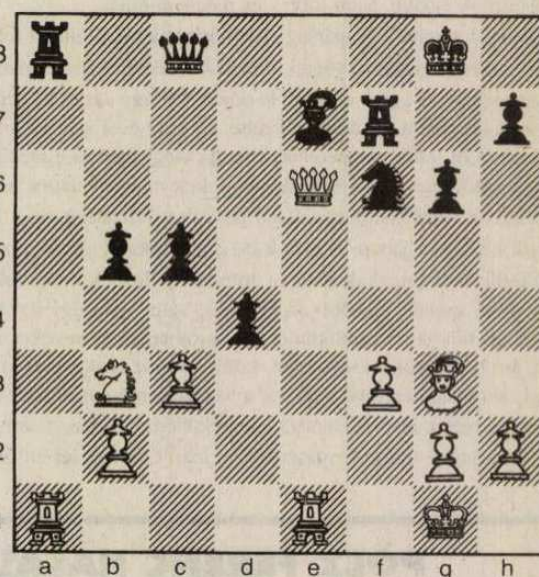
Az előadás partitúráját már évtizedekkel ezelőtt ismerhették az oroszok, de úgy látszik Juszupov és Ubilava (Anand segítői) nem tudhattak a titkos kéziratról, vagy - rá gondolni is szörnyű... – már elfelejtkeztek róla. Meg aztán ki tudja, hol és kinek a kezében vannak ezek a följegyzések manapság? 2030-ban Karpov 80, Kaszparov 67 éves lesz; valamelyikük csak megírja majd memoárjában az igazságot. Addig csak találgathatjuk a fejezet címét a majdani könyvből: Szovjet sakkrejtélyek a múlt századból?

Korcsnojnak bizonyára volt oka, hogy kitért a próba elől...

11.Fc2 Fg4 12.Be1 0-0 13.Hb3 He4 14.Ff4 f6 15.exf6 Hxf6 16.Vd3!

Kellemetlen ügy: He4-re most 17.Fxc7! jönne s a természetes Fh5 sem az igazi 17.Hg5 miatt. Befellegzett a nyílt spanyolnak??

16. – Vd7 17.He5 Hxe5 18.Fxe5 g6 19.Vd4 c6 20.f3! Ff5 21.Fxf5 Vxf5 22.Vb6 Vd7 23.a4! Bfc8 24.Vf2 Bf8 25.Vd4 Vc8 26.Fg3! c5 27.Ve3 Bf7 28.axb5 d4 29.Ve6! axb5

30.Ba7! dxc3 31.bxc3 c4 32.Hd4 Hd5 33.Bea1!

1-0

Almásinak most már másodszor sikerült látványosan két vállra fektetnie a „Rettenetes Viktor” – ami igen kedvező előjel pályájának felívelő szakaszában.

Gratulálunk!

POSTÁS DOLGOZÓ

A Postás Szakszervezet lapja

Szerkesztőség: 1146 Budapest, Cházár András u. 13.

Felölös szerkesztő: Udvarhelyi András

Helyettes szerkesztő: Fodor Zsolt Barnabás

Telefon: 343-8777

Kiadja a Postás Szakszervezet

1146 Budapest, Cházár András u. 13.

Levélcím: 1406 Budapest, Postafiók 14.

Felölös kiadó: Mundruczó Kornél elnök

Előfizetési díj egy évre 120 forint

97-585. Szikra Lapnyomda Rt., Budapest

Felölös vezető: Lendvai Lászlóné vezérigazgató

ISSN 0866-1766

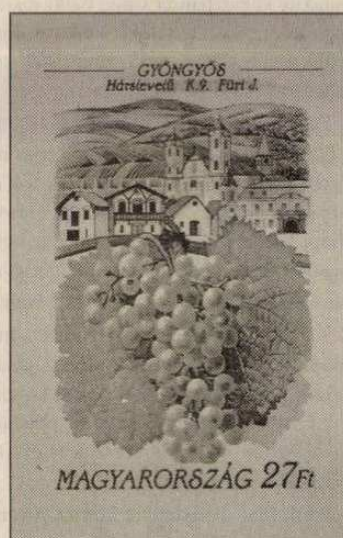
BÉLYEG-
SAROK

A gyűjtő különleges ember lévén minden kácatot haza hord. Vagy nem! Ha nem, akkor vélhetőleg filatelista. Ő pedig, amit lehet albumba tesz, vagy nem. Ha mégsem, akkor magyar bélyeget gyűjt. Szó szerint. Itthoni motívummal.

A Védett hazai halak sorozat (4x20 Ft) Varga Pál grafikaival június 6-án jelent meg. Nekünk készült?

Furcsa a mi magyarságunk, a valódit, ha tudjuk, melyik az, inkább a külföldinek kínáljuk, szerényen megelégszünk a franciával, a némettel, az amerikaival.

Nagy Lajos harmadik lányát, Hedviget is a lengyelek tisztelték boldogként. Június 8-án II. János Pál Krakkóban szentté avat-

ta. (A bélyeg Prokop Péter nyomán Svindt Ferenc munkája, névértéke 90 Ft.)

Szt. Hedvigről ezentúl keresztelhető templom, akár hazánkban is, Budapest, ahol a Stressz Világkongresszust tartották ebben a hónapban. A 90 Ft-os bélyeg Selye Jánost ábrázolja, Kertész Dániel alkotása.

Stresszre bort.

Varga Pál terve alapján Magyar borvidékek (II) elnevezéssel augusztus 12-én háromszor 27 forintos címletben sorozatot bocsátanak ki Gyöngyös, Mór és Kiskőrös nemes tájairól.

Verrasztó Gábor

KERESZTREJTVÉNY
JÓ TANÁCS HÁZASULÓKNAK

Hétvegeken egymást érik a földszített autók: esküvőre igyekvő párok és vendégeiket viszik éktelen dudaszóval a házasságkötő terembe. Ez adta az ötlete, hogy Móra Ferenc idézetet ajánljunk szíves figyelmükbe. A számok azonos betűket jelölnek, ezekkel kitöltve a nagy és a kis ábrát megfejthetik a rejtvényt, megtalálhatják az idézet befejezését. Segítséget az első hat betűt megadjuk: 1=K, 2=A, 3=R, 4=O, 5=L, 6=I. A tanács kezdete: „A férjnek sobase szabad...”

14	17	17	5	24	14	15	24	3	17	5	2	5	18	16
21	6	14	17	18	13	4	5	23	8	3	2	20	24	5
1	17	5	21	6										

MALÓR

Mint már ismeretes, háromjegyűre változtak a közérdekű hívószámok. A Matáv betöltve „állami népszerű” szerepét, hogy a lakosság körében rögzítse az új számokat, Tudakozó elnevezéssel kétszáz ezer példányos telefonkártyát tervezett. Még áprilisban.

A sajtónak küldött mintán azonban a kék villogó mellett 105-ös, a piros lángocskánál pedig a 107-es szám állt.

A Matáv szakemberei elismerték, hogy valóban, található hiba a telefonkártyán, de azt még a gyártás kezdeti fázisában orvosolták, így két hónappal később kerül utcára a Tudakozó, viszont javítva.

Micsoda megnyugvás. Ha legközelebb tüzet rakok a kertemben, nem fenyeget az a malór, hogy a szomszédom a rendőrséget riasztja...

Verrasztó Gábor

7	8	9		10	2	11	12	13	2		14	15	2	10
2	14	2	7		11	2	16	8	3		15	2	11	2
16	2	3	2	5		3	17	13	4	3	6	1	18	14
18	13	2	14	6	18	8	14		5	2	13	4	3	
5		19	2	5	8	14		1		11	8			11
	20	4	5	6	2		1	2	3	4	5	6	21	2
19	17	5	2	1		13	2	5	4	21		3	17	3
3	14	4	13		10	17	19	6	21		22	4	14	2
17	13	6		14	2	23	8	13		19	4	16	6	13
SZ	24	16	5	6	10	17	13		1	2	15	2	21	
13			2	11		14		1	2	3	6	19		7
	10	2	19	4	21		13	12	5	6	13	18	3	2
11	17	5	4	16	6	1	18	14		13	6	13	17	5
18	13	4	16		21	4	19	17	5		7	4	21	4
21	17	7	2		2	1	2	14	15	13		5	6	14